

*Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Piechowice
z dnia*

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY MIEJSKIEJ PIECHOWICE
NA LATA 2021-2026**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII.....	15
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	17
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	17
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	17
3. DEMOGRAFIA	18
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	20
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	22
6. GOSPODARKA.....	23
7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE	24
8. EDUKACJA I KULTURA	24
9. OCHRONA ZDROWIA.....	29
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	30
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	35
12. POMOC SPOŁECZNA.....	37
13. BEZROBOCIE	50
14. BEZDOMNOŚĆ.....	54
15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	55
16. SYTUACJA DZIECKA.....	61
17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	66
18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	71
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY	74
20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS	77
21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	80
III. PROGRAMOWANIE	90
1. MISJA.....	90
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	91
3. PROGNOZA ZMIAN	108
4. RAMY FINANSOWE.....	111
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	112
6. PROGRAMY I PROJEKTY	112
UWAGI KOŃCOWE	115

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Piechowice został przygotowany na lata 2021-2026. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii oraz ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych, wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 23 anonimowo wypełnione arkusze. Wśród ankietowanych było 61% kobiet i 39% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (39%) oraz 46-55 lat (35%). Znacznie mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 56-65 lat (13%) oraz 26-35 lat (9%), zaś osoby w wieku powyżej 65 lat były reprezentowane przez 4% ankietowanych. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 56% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejne grupy stanowiły osoby

legitymujące się wykształceniem średnim (26%) oraz zasadniczym zawodowym (9%) i taki sam odsetek respondentów nie określił poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 52% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Piechowice od urodzenia, a 39% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 2 do 40 lat, zaś 9% ankietowanych nie zadeklarowało czasu przebywania w gminie. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
23	kobiety (61%)	26-35 lat (9%)	od urodzenia (52%)	zasadnicze zawodowe (9%)
		36-45 lat (39%)	od 2 do 40 lat (39%)	średnie (26%)
		46-55 lat (35%)		wyższe (56%)
	mężczyźni (39%)	56-65 lat (13%)	brak deklaracji (9%)	brak deklaracji (9%)
		pow. 65 lat (4%)		

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 20 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 50% kobiet i taki sam odsetek mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowana była grupa osób w wieku 36-45 lat (35%), a kolejne liczne grupy stanowiły osoby w wieku 46-55 lat (25%) oraz 56-65 lat (20%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 26-35 lat (10%) oraz osoby w wieku 20-25 lat i osoby powyżej 65 lat (po 5%). Osoby poniżej 20. roku życia nie wzięły udziału w tym badaniu. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
20	kobiety (50%)	20-25 lat (5%)	od urodzenia (50%)	zasadnicze zawodowe (5%)
		26-35 lat (10%)		średnie (25%)
		36-45 lat (35%)	od 1 roku do 39 lat (40%)	wyższe (55%)
	mężczyźni (50%)	46-55 lat (25%)	brak deklaracji (10%)	brak deklaracji (15%)
		56-65 lat (20%)		
		pow. 65 lat (5%)		

Osobna ankietą, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 5 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie Gminy Miejskiej Piechowice.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

---

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). W ramach zadań własnych gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm);

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75)
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Piechowice jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”

- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
- 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. O ile w poprzednich latach zasadniczym celem KPR było przedstawienie działań wspierających unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia, określoną w dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, konkretyzowaną dodatkowo w wytycznych formułowanych przez Komisję i Radę Europejską na początku każdego rocznego cyklu nadzoru, o tyle w bieżącym cyklu sytuacja była odmienna. Po pierwsze, już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r.

Po drugie, w trakcie prac nad KPR doszło do wybuchu pandemii COVID-19, której skutki społeczne i gospodarcze oraz reakcja na nie ze strony polityki państwa musiały znaleźć odzwierciedlenie w przygotowywanym dokumencie. W rezultacie na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykrzysową”. W KPR znalazła się też bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Dotychczas wieloletnie ramy finansowe (WRF) przyjmowano pięciokrotnie. Na mocy Traktatu z Lizbony WRF zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób

usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową. W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych określono w szczególności pułapy wydatków w obszernych kategoriach wydatków zwanych działami.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, 27 maja 2020 r. zaproponowała **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,

- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. To inicjatywa KE nazywana w skrócie REACT-EU. Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR

wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Wizję przyszłościowego rozwoju regionu określono w dość ogólnej, lecz adekwatnej do powszechnie ujawnianych oczekiwań formie jako: Dolny Śląsk 2030 regionem równomiernego rozwoju, regionem przyjaznym, nowoczesnym i konkurencyjnym. Jej osiągnięciu służyć będzie realizacja celu nadrzędnego, którym jest harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności oraz przyporządkowanych mu pięciu celów strategicznych:

1. efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu;
2. poprawa jakości i dostępności usług publicznych;
3. wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego;
4. odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego;
5. wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

Realizacji celów strategicznych służyć będą różnorodne inicjatywy ujęte w 94 przedsięwzięciach strategicznych – grupach zadań strategicznych. Skuteczna realizacja polityki rozwoju województwa dolnośląskiego wyrażona w strategii możliwa będzie dzięki określeniu priorytetów i ich terytorialnemu ukierunkowaniu, uwzględniającemu charakter i zakres niezbędnej strategicznej interwencji oraz specyficzne wyzwania rozwojowe.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Pozwala na jej racjonalizację oraz wskazuje obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz samorządowych. Założeniem strategii, oprócz zasygnalizowania najważniejszych problemów społecznych powiatu, jest

wyznaczenie kierunków działań, które powinny przyczynić się do poprawy sytuacji osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. W dokumencie określono następujące cele strategiczne (główne) oraz składające się na nie cele operacyjne (częstkowe).

Cel strategiczny 1.: Doskonalenie systemu opieki nad dziećmi pozbawionymi częściowo lub całkowicie opieki rodziców.

Cel operacyjny:

- Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023,
- Promowanie rodzicielstwa zastępczego,
- Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych,
- Tworzenie rodzin zawodowych,
- Współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym.

Cel strategiczny 2.: Aktywizacja i integracja osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości życia.

Cele operacyjne:

- Opracowanie i wdrożenie Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2021-2026, ze szczególnym uwzględnieniem:
- Integracji osób z niepełnosprawnościami ze społecznością lokalną,
- Udzielania dofinansowania ze środków PFRON-u osobom fizycznym,
- Aplikowania oraz realizacji programów opracowanych przez PFRON mających na celu zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji społecznej i zawodowej poprzez likwidację bariery transportowej oraz umożliwienie udziału w życiu społecznym i edukacji.

Cel strategiczny 3.: Zapewnienie wsparcia osobom wymagającym całodobowej opieki przez domy pomocy społecznej.

Cele operacyjne:

- Umieszczanie osób skierowanych przez gminy w domach pomocy społecznej,
- Utrzymanie osiągniętego standardu bazy i infrastruktury domów pomocy społecznej,
- Utrzymanie wskaźnika zatrudnienia zgodnego z wymaganym standardem,
- Pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Cel strategiczny 4.: Rozwój działań wspierających osoby dotknięte problemem przemocy.

Cele operacyjne:

- Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026,
- Zwiększenie skuteczności i dostępności do profesjonalnej pomocy poprzez udzielanie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego,
- Zapewnienie dostępu do telefonów zaufania,
- Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy, rozpowszechnianie informacji o możliwych formach wsparcia,
- Zwiększenie kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy poprzez organizowanie szkoleń, w szczególności dla kadr pomocy społecznej,
- Wsparcie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez prowadzenie zajęć edukacyjnych oraz udzielanie pomocy psychologicznej,
- Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie schronienia w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
- Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, Sądem, Policją, OIK, szkołami w zakresie interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 5.: Wspieranie inicjatyw seniorów służących poprawie jakości ich życia.

Cele operacyjne:

- Współpraca z radami seniorów funkcjonujących na terenie powiatu karkonoskiego,
- Wspieranie aktywności seniorów,
- Wspieranie różnorodnych form wypoczynku, dostępu do edukacji i kultury.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2015-2026

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice jest dokumentem nakreślającym główne cele i kierunki stałego, zrównoważonego rozwoju gminy i uwzględniającym potrzeby społeczności lokalnej.

Strategia określa misję: „Wzrost jakości życia społeczności lokalnej przy wykorzystaniu potencjału turystycznego, kapitału kreatywnego oraz lokalnej przedsiębiorczości, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i konsensusu społecznego” i wizję „Gmina przyjazna mieszkańcom, turystom i inwestorom. Rozwijająca się harmonijnie, stwarzająca warunki do zaspakajania aspiracji

osobistych i zawodowych, z ponadprzeciętnym poziomem zamożności, wykształcenia i umiejętności mieszkańców”, którym podporządkowane są: Cel Strategiczny Horyzontalny – Wzrost jakości życia mieszkańców Gminy Miejskiej Piechowice oraz cele strategiczne:

1. Rozwój turystyki,
2. Rozwój przedsiębiorczości,
3. Wzrost jakości lokalnego rynku pracy,
4. Poprawa stanu infrastruktury technicznej,
5. Rewitalizacja gminnej przestrzeni (w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, technicznym, przestrzenno-funkcjonalnym),
6. Rozwój kapitału ludzkiego,
7. Poprawa stanu środowiska naturalnego,
8. Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego,
9. Wzmacnianie marki gminy.

W ramach szóstego celu strategicznego dotyczącego sfery społecznej, szczególnie ważnej z uwagi na problematykę niniejszego opracowania, zdefiniowano niżej przedstawione cele operacyjne:

- 6.1. Organizacja kursów językowych, zawodowych dla mieszkańców,
- 6.2. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na dodatkowe zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży,
- 6.3. Poprawa jakości edukacji placówek oświatowych,
- 6.4. Wprowadzenie nowych technologii informatyczno-komunikacyjnych jako elementu poprawy życia mieszkańców i zaspokojenie potrzeb społecznych, ekonomicznych i informacyjnych,
- 6.5. Promowanie programów w zakresie uczenia się przez całe życie,
- 6.6. Wykorzystanie potencjału kreatywnego lokalnych liderów,
- 6.7. Przeciwdziałanie postępującej fali emigracji młodych ludzi,
- 6.8. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej,
- 6.9. Rozwijanie programów profilaktyki uzależnień,
- 6.10. Promocja modelu zdrowego stylu życia,
- 6.11. Wspieranie rozwoju usług medycznych,
- 6.12. Wypracowanie konsensusu społecznego na rzecz kluczowych projektów,
- 6.13. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej,
- 6.14. Wspieranie gminnej biblioteki,

- 6.15. Poszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 6.16. Rozwój pomocy społecznej dla osób starszych,
- 6.17. Zwiększenie liczby miejsc w żłobkach,
- 6.18. Aktywizacja edukacyjna i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz bezrobociem.

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanej strategii stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy na następne lata. W jej ramach zostały wskazane m.in. osiągnięcia i trudności we wdrażaniu strategii, przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania jej realizacji, najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane.

Trudności we wdrażaniu strategii:

- brak na terenie gminy infrastruktury potrzebnej do utworzenia placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
- brak infrastruktury potrzebnej do utworzenia Centrum Aktywności Społecznej dla osób starszych.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- w 2019 r. Gmina Miejska Piechowice w ramach Programu Senior+ pozyskała środki na modernizację i wyposażenie pomieszczeń na Klub Seniora,
- remont i dostosowanie dla osób niepełnosprawnych pomieszczenia Piechowickiego Ośrodka Kultury,
- remont i wyposażenie mieszkania chronionego – wspierającego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób opuszczających placówki wsparcia.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania strategii:

- brak miejsca spotkań dla młodzieży,
- brak infrastruktury dla osób niepełnosprawnych,
- brak świetlicy środowiskowej.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- kontynuowanie działalności Klubu Seniora,
- potrzeba utworzenia świetlicy środowiskowej dla dzieci,
- potrzeba utworzenia placówki sensorycznej dla dzieci niepełnosprawnych.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

- Utworzenie Domu Dziennego Pobytu dla osób Niepełnosprawnych.

Działania ocenione najwyżej:

- utworzenie Klubu Seniora.

Dodatkowe uwagi:

- brak współpracy jednostek na terenie gminy.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

---

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Miejska Piechowice to gmina położona w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w obrębie południowo-zachodniej części powiatu karkonoskiego. Zajmuje obszar 43,22 km², co stanowi 6,9% powierzchni powiatu, i jest jedną z dziewięciu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy graniczy: od zachodu z miastem Szklarska Poręba, od północy i północnego zachodu z gminą Stara Kamienica, od wschodu z miastem Jelenia Góra, a od południa z Republiką Czeską (przez szczyty Karkonoszy).

Gmina Miejska Piechowice obejmuje osiedla: Górzyniec, Michałowice i Pakoszów-Piastów. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest Osiedle Górzyniec (721 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy Osiedle Michałowice (336 osób).

Na terenie gminy działa 16 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu oraz integracją środowisk lokalnych. Gmina Miejska Piechowice, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Lokalnej Grupie Działania – Partnerstwo Ducha Gór.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Piechowice pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali dogodnie położenie geograficzne i komunikacyjne (na trasie Jelenia Góra – Szklarska Poręba, w pobliżu granicy z Republiką Czeską i Republiką Federalną Niemiec) oraz sprzyjające rozwojowi turystyki walory przyrodnicze i krajobrazowe (Góry Izerskie, Karkonosze). Uzupełnieniem malowniczej przyrody są – wymieniane jako kolejne zalety – bogata historia i potencjał turystyczny gminy. Wśród atutów wymieniono też atrakcyjne tereny inwestycyjne położone w obrębie gminy, stale rozwijającą się bazę noclegową oraz niewielką liczbę mieszkańców, którzy tworzą zintegrowaną

społeczność. Duże znaczenie badani przywiązywali również do funkcjonowania na terenie Piechowic Huty Szkła Kryształowego „Julia”.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron gminy najczęściej pojawiała się kwestia ograniczeń finansowych na rozwój i inwestycje oraz niewystarczający, w stosunku do potrzeb, budżet gminy. Za równie dotkliwy problem ankietowani uznali brak miejsc pracy. W tym kontekście respondenci zwracali uwagę na zbyt małą liczbę lokalnych zakładów pracy mogących dać zatrudnienie, co znacznie zmniejsza szanse na pozostanie w gminie osób młodych. Za czynniki ograniczające rozwój badani uznali również niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę (zły stan dróg i sieci kanalizacyjnej), słabo funkcjonującą komunikację publiczną oraz niedostateczny dostęp do opieki zdrowotnej. Według respondentów problem stanowi też usytuowanie zakładów przemysłowych blisko centrum oraz wysoki stopień zanieczyszczenia powietrza. Ankietowani wspomnieli także o braku wspólnej wizji rozwoju gminy i nieporozumieniach na szczeblu samorządu lokalnego, niewystarczających działaniach promujących gminę oraz niewielkim zaangażowaniu mieszkańców w życie społeczne.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę turystyczną (rozwój zaplecza hotelarsko-gastronomicznego, wytyczanie ścieżek rowerowych oraz budowę tras i wyciągów narciarskich). Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli też rozbudowę sieci kanalizacyjnej i systemu ciepłowniczego zasilanego z kotłowni miejskiej, budowę chodników, modernizację placów zabaw oraz utworzenie żłobka i domu seniora. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano także poprawę funkcjonowania komunikacji (ekologiczny transport publiczny), rozszerzenie oferty kulturalnej oraz realizację projektów promujących walory Piechowic.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina liczyła 5 850 osób, wśród których były 3 093 kobiety, które stanowiły 52,9% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 136 osób na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2017-2019 ogólna liczba mieszkańców gminy systematycznie malała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie

zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszała się, natomiast liczba najstarszych mieszkańców gminy rosła.

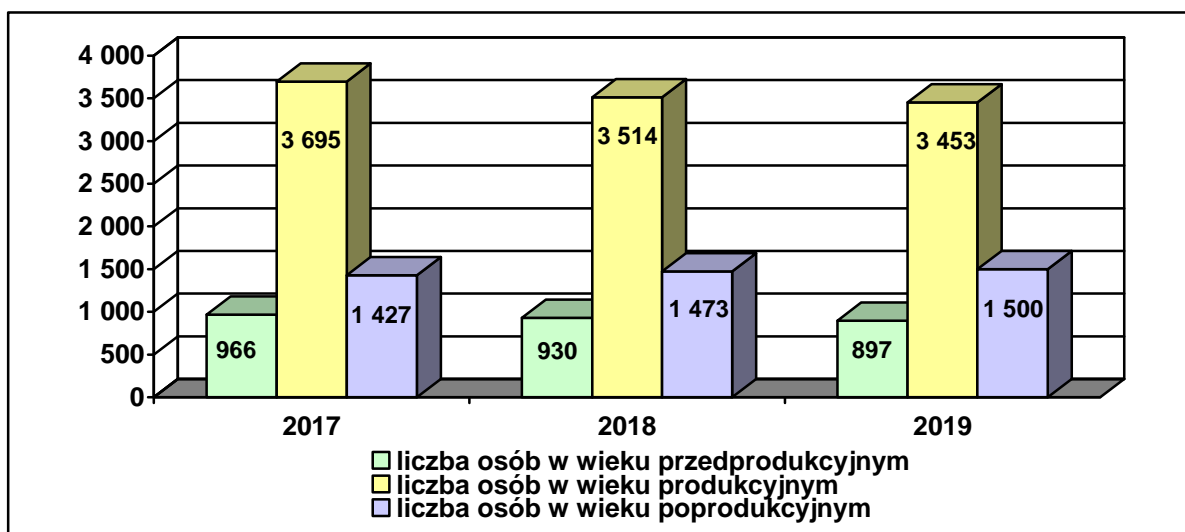
W latach 2017-2019 w każdym kolejnym roku analizy liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą ujemną. Saldo migracji ludności gminy w analizowanym okresie ulegało wahaniom i było w latach 2017-2019 stale ujemne. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	966	930	897
liczba osób w wieku produkcyjnym	3 695	3 514	3 453
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 427	1 473	1 500
ogółem	6 088	5 970	5 850

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

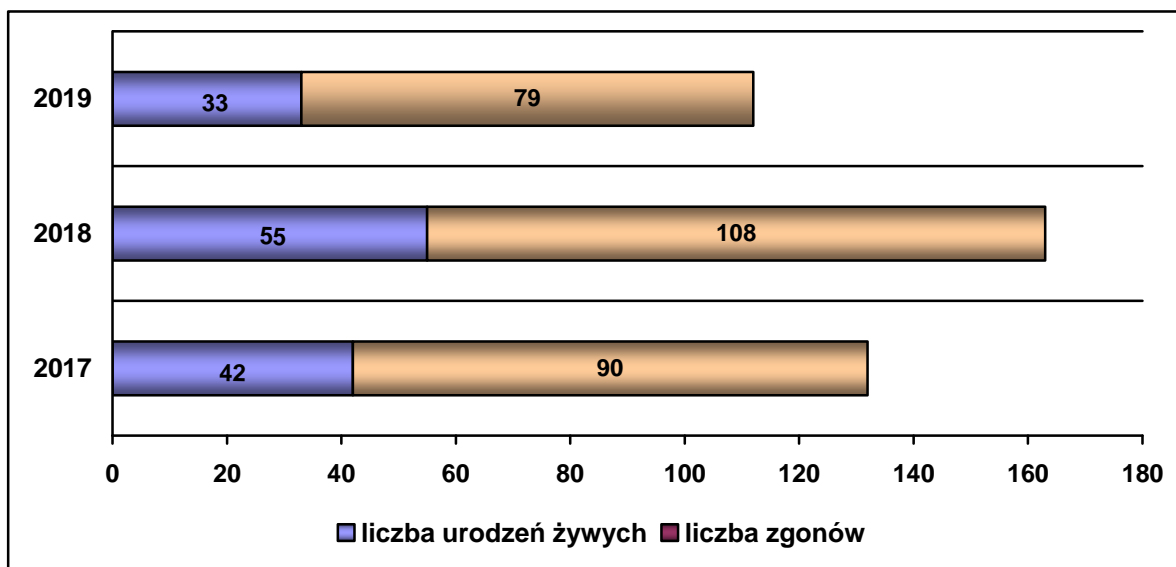
Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń żywych	42	55	33
liczba zgonów	90	108	79
przyrost naturalny	-48	-53	-46

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Wykres 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba zameldowanych osób spoza gminy	74	79	91
w tym z zagranicy	2	3	6
liczba osób wymeldowanych poza gminę	103	100	166
w tym za granicę	2	0	1
saldo migracji ogółem	-29	-21	-25

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu gminy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Sieć wodociągowa w Gminie Miejskiej Piechowice jest bardzo dobrze rozwinięta, zaopatruje w wodę za pomocą ujęć w Górzyńcu i Śnieżnych Kotłach ponad 98% mieszkańców. Sieć kanalizacyjna ma długość 21,9 km i jest dostępna dla ponad 77% mieszkańców. Na terenie gminy znajduje się jedna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych. Obsługuje ona ok. 64% mieszkańców. Długość sieci gazowej wynosi 85,5 km, a korzysta z niej ponad 81%

mieszkańców. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	46,2
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	5 781
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	21,9
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	4 532
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	3 773
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	83,5
liczba przyłączy sieci gazowej	4 763
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	40,139
w tym długość dróg gminnych (w km)	40,139

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w gminie w latach 2017-2019:

Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019

inwestycje w 2017 r.
<ol style="list-style-type: none"> Odbudowa drogi gminnej ul. Kolonijna nr 115267D od km 0+000 do km 0+210 w Piechowicach; Odbudowa mostu przy ul. Piastów w Piechowicach na wysokości budynku nr 36; Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Szymborskiej i ul. Asnyka w Piechowicach; Odbudowa ul. Kolonijnej – droga nr 115267D (km od 2+236 do 2+519) Dz. nr 69 Obr. 7 (intensywne opady deszczu maj 2014 r.).
inwestycje 2018 r.
<ol style="list-style-type: none"> Remont – wzmocnienie nawierzchni ul. Piastowskiej w Piechowicach; Termomodernizacja i remont budynku Urzędu Miasta w Piechowicach; Odbudowa ul. Kolonijnej – droga nr 115267D (w km od 1+132 do 1+369) dz. nr 69 obr. 0007 (intensywne opady deszczu maj 2014 r.); Odbudowa drogi gminnej ul. Leśnej nr 115262D (w km od 0+000 do km 0+717,18) działka nr 144/1, 144/2, 372) w Piechowicach.
inwestycje 2019 r.
<ol style="list-style-type: none"> Dostawa i montaż kontenerowego zaplecza szatniowo-sanitarnego na terenie

- stadionu miejskiego przy ul. Jeleniogórskiej 3, działka nr 15 obręb 0004 Piechowice;
2. Przebudowa ul. Wczasowej (w km od 0+609,38 do 0+856,00) dz. nr, 94/2 obr.0008);
3. Rozbudowa łącznika drogowego pomiędzy ul. Krysztalową a ul. Szkolną w Piechowicach z elementami zagospodarowania pomiędzy budynkami istniejącej zabudowy przy ul. Szkolnej w Piechowicach Etap I;
4. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Szymborskiej i ul. Prusa w Piechowicach;
5. Remont części pomieszczeń parteru budynku mieszkalno-usługowego przy ul. Kamiennej 1 w Piechowicach w celu uruchomienia dziennego klubu seniora w ramach projektu „Senior Plus”;
6. Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej nr 2 przy ul. Tysiąclecia 28 na działkach nr 355/2 i 352/4 w Piechowicach;
7. Rozbiórka drogowego wiaduktu stalowego w km 13,748 nad linią kolejową Jelenia Góra – Szklarska Poręba w Piechowicach w formule zaprojektuj i wybuduj;
8. Budowa odcinka ul. Skalnej stanowiącej łącznik ul. Skalnej z ul. Wczasową w Piechowicach;
9. Rewitalizacja budynku przy ul. Mickiewicza 1 w Piechowicach.

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

5.KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Miejska Piechowice posiada dość dobrze rozwiniętą sieć dróg komunikacji kołowej. Długość dróg publicznych w gminie wynosi ogółem 40,139 km.

Piechowice leżą przy trasie drogi krajowej nr 3, która przebiega na odcinku Świnoujście – Jakuszyce oraz stanowi polską część międzynarodowej trasy E65 z Malmö do Chania. Z drogą krajową krzyżuje się droga wojewódzka nr 366 z Piechowic do Kowar, stanowiąca zarazem reprezentacyjną ulicę miasta (ul. Krysztalowa). Funkcję dróg zbiorczych pełnią również drogi powiatowe: droga 12503 Stara Kamienica (droga 297) – Piastów – Pakoszów – Jelenia Góra, droga bez numeru Piechowice – Michałowice – Jagniątków, oraz drogi gminne. Na szczególną uwagę zasługuje droga do Michałowic, prowadząca przez serpentyny i malowniczy tunel wykuty w skale.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa – czynne stacje kolejowe i przystanki to: Piechowice-Średnie, Piechowice-Dolne, Piechowice-Górzyniec. Najbliższe znaczące węzły kolejowe są zlokalizowane w Jeleniej Górze oraz Szklarskiej Porębie.

Na terenie Piechowic funkcjonuje miejska komunikacja autobusowa obsługiwana przez Miejski Zakład Komunikacji – Jelenia Góra (linia nr 9). Dogodne połączenia poza gminą zapewnia komunikacja autobusowa – Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „Tour” Jelenia Góra oraz przewoźnicy prywatni.

Miasto Piechowice położone jest w odległości ok. 127 km od Wrocławia (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa

dolnośląskiego), ok. 15 km od Jeleniej Góry (siedziby władz powiatu karkonoskiego), ok. 20 km od Karpacza i ok. 8 km od Szklarskiej Poręby.

6. GOSPODARKA

Miejski charakter Piechowic determinuje gospodarkę gminy, opartą na przemyśle oraz – dzięki malowniczemu położeniu w obszarze Karkonoskiego Parku Narodowego – na turystyce. Na terenie gminy działają cztery duże zakłady produkcyjne: WEPA PROFESSIONAL (producent środków higienicznych w szerokim asortymencie), POLCOLORIT SA (producent płytek ceramicznych), HUTA Julia (producent wyrobów ze szkła), METAL PIECHOWICE (producent wyrobów metalowych do montażu i budowy hal stalowych). Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gminy wynosi niecałe 23%, zaś lasy stanowią blisko 67% jej terenu. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	4 322
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	1 025
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	2 890
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	407

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

W latach 2018-2019 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy rosła. Dane na temat aktywności gospodarczej mieszkańców Gminy Miejskiej Piechowice przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba podmiotów gospodarczych ogółem (według stanu na koniec roku)	b.d.	358	379

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Na koniec 2019 r. na terenie gminy funkcjonowało 379 podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne.

Według danych statystycznych GUS-u w 2019 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw pojazdów samochodowych. Kolejnymi sferami widocznie

wyróżniającymi się były budownictwo, a także działalność związana z obsługą rynku nieruchomości.

7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE

W 2019 r. Gmina Miejska Piechowice posiadała w swoich zasobach 13 mieszkań socjalnych o łącznej powierzchni 373 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego wynosiła 28,7 m². Jeśli chodzi o mieszkania komunalne, to w 2019 r. gmina dysponowała 190 takimi lokalami. Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w Gminie Miejskiej Piechowice w latach 2017-2019 zawiera poniższa tabela.

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań socjalnych	b.d.	13	13
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	b.d.	373	373
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego (w m ²)	b.d.	28,7	28,7
liczba mieszkań komunalnych	194	189	190

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W Piechowicach tej formy wsparcia udziela Gmina Miejska Piechowice, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatek, i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	63	68	68
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	63	68	68
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	57 363,64	81 471,02	74 138,99

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

8. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2019/2020 w gminie funkcjonowało 6 placówek systemu oświaty: w tym 1 oddział żłobkowy, 2 placówki wychowania przedszkolnego, 2 szkoły

podstawowe oraz 1 szkoła ponadpodstawowa. Dane na temat żłobków, przedszkoli i szkół w gminie oraz podopiecznych i nauczycieli w nich zatrudnionych zawierają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 12. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	1	17	2
w tym prowadzone przez gminę	1	17	2
w tym prowadzone przez inne podmioty	–	–	–

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Tabela 13. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	2	147	15
w tym przedszkola	2	147	15
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	–	–	–

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Tabela 14. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	2	355	54
szkoły ponadpodstawowe	1	162	30

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Tabela 15. Wykaz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Oddział Żłobkowy przy Przedszkolu Samorządowym Nr 2 w Piechowicach	ul. Nadrzeczna 1, 58-573 Piechowice
2.	Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Piechowicach „Chatka Puchatka”	ul. Kryształowa 77, 58-573 Piechowice
3.	Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Piechowicach „Pod Czerwonym Muchomorem”	ul. Nadrzeczna 1, 58-573 Piechowice
4.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Piechowicach	ul. Szkolna 6, 58-573 Piechowice
5.	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Piechowicach	ul. Tysiąclecia 28, 58-573 Piechowice

6.	Zespół Szkół Technicznych i Licealnych	ul. Przemysłowa 21, 58-573 Piechowice
----	--	---------------------------------------

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Piechowicki Ośrodek Kultury. Jego głównym zadaniem jest pozyskiwanie i przygotowanie społeczności Piechowic do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenie jej wartości, a także kultywowanie i rozwijanie lokalnych tradycji kulturalnych i artystycznych, tworzenie warunków do rozwoju talentów twórczych i twórczości artystycznej, prowadzenie edukacji kulturalnej polegającej na włączeniu wartości kultury narodowej, światowej i lokalnej do społecznego obiegu oraz umożliwieniu szerokiego jej odbioru, prowadzenie działalności biblioteki miejskiej, prowadzenie działalności z zakresu informacji i promocji turystycznej. Oferta edukacyjno-artystyczna POK-u obejmuje: zajęcia wokalne muzyki różnej dla dorosłych, zajęcia wokalne dla młodzieży, warsztaty plastyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, działania literacko-czytelnicze, ferie i wakacje dla dzieci, organizację imprez i wydarzeń kulturalnych, edukację kulturalną oraz zajęcia taneczne dla dzieci. W 2019 r. POK organizował lub współorganizował wiele imprez miejskich o charakterze kulturalno-rekreacyjnym, m.in.: „Kryształowy Weekend”, „Dni Baby Wielkanocnej”, „Miejski Dzień Kobiet”, plenerowy „Dzień Dziecka”, „Dzień Jesieni”, „Biało-Czerwona Majówka”, „Myśli na Papierze” oraz wiele innych. Każdego roku POK organizuje też zajęcia dla dzieci w okresach wolnych od zajęć szkolnych, nazywając je kolejno „Ferie i Wakacje z POK”. Zajęcia te cieszą się dużym zainteresowaniem, gdyż dzieci uczestniczą w nich bezpłatnie.

Pod patronatem Piechowickiego Ośrodka Kultury działają też: wielokrotnie wyróżniany i nagradzany ludowy Zespół śpiewaczy „Szklarki”; dziewczęcy Zespół „s-POK-oo” z repertuarem od poezji śpiewanej, piosenek festiwalowych aż po muzykę pop oraz Grupa π -art zrzeszająca osoby zajmujące się różnymi dziedzinami sztuki (malarstwo, fotografia, rzeźba, witraż, muzyka).

W budynku POK-u działają trzy komórki organizacyjne: Miejska Biblioteka Publiczna, Punkt Informacji Turystycznej, Galeria wystawowa małych form artystycznych, a także mieszczą się: sala widowiskowa, sala dydaktyczna, czytelnia internetowa, pracownia plastyczna, pracownia krawiecka, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz siedziby organizacji pozarządowych: Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Koła nr 9 w Piechowicach, 8.

Piechowickiego Szczepu ZHP „Cicha Dolina”, Klubu Logicznego, Stowarzyszenia „Klubu Lechia” i Klubu Abstynent „Eden”, Grupy Artystycznej „π-ART”.

Główną funkcją Miejskiej Biblioteki Publicznej w Piechowicach jest gromadzenie, opracowanie, przechowywanie, udostępnianie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. Biblioteka samodzielnie organizuje lekcje biblioteczne dla dzieci, prowadzi czytelnię internetową (2 stanowiska), koordynuje wymianę używanych książek pomiędzy czytelnikami, oferuje ciekawe czasopisma, w tym tygodniki i miesięczniki, oraz współpracuje z placówkami oświatowymi przy organizacji konkursów i spotkań czytelniczych. Wspólnie z POK-iem współorganizuje też cykliczne wydarzenia wynikające z bieżących potrzeb mieszkańców, tj.: zajęcia dla dzieci podczas ferii zimowych i wakacji letnich, „Dni Książki”, kiermasz „Książka za grosik”, „Przegląd dziecięcej i młodzieżowej twórczości literackiej” oraz spotkania z autorami. Przy Bibliotece działa także Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych.

Na terenie gminy ukazuje się przygotowywany przez Urząd Miasta miesięcznik samorządowy „Informator Piechowicki”, który opisuje sprawy bieżące z życia miasta, relacje z imprez miejskich oraz jednostek podległych, a także wywiady i rozmowy z mieszkańcami Piechowic.

Tabela 16. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	4 680	5
świetlice	–	–	–
biblioteki i filie	1	643	1

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Tabela 17. Wykaz placówek kultury w 2019 r.

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Piechowicki Ośrodek Kultury	ul. Kryształowa 53, 58-573 Piechowice
2.	Miejska Biblioteka Publiczna	
3.	Galeria Wystawowa	
4.	Punkt Informacji Turystycznej	

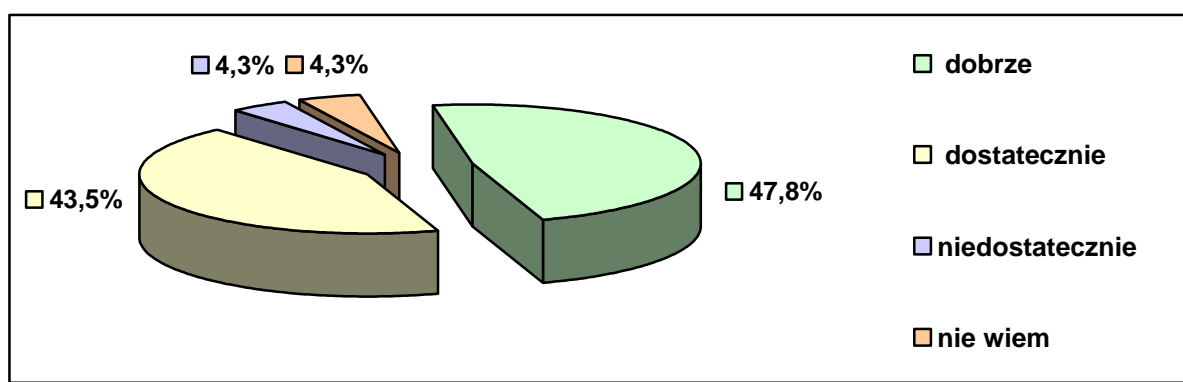
Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili jakość oferty edukacyjnej szkół w gminie. Według 91,3% ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Tylko 4,3% badanych przyznało, że jest ona niedostateczna i taki sam odsetek respondentów miał trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

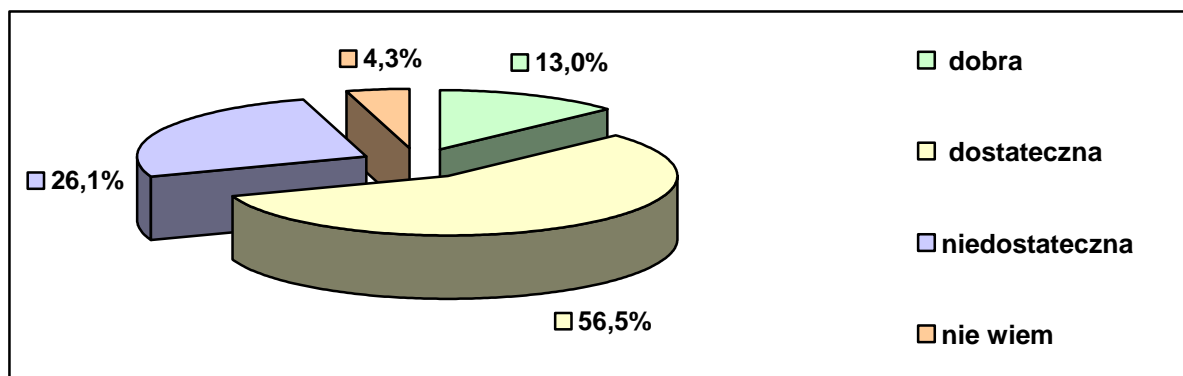
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to została oceniona równie pozytywnie, bowiem 65,3% ankietowanych stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Jednocześnie 13% badanych wyraziło odmienną opinię. Prawie 22% respondentów nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Brak żłobka jest problemem dla 43,5% ankietowanych. Zdaniem 21,7% badanych oferta opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Wysoki odsetek (34,8%) respondentów nie przedstawił zdania w tej sprawie.

Bardzo pozytywnie oceniono obecną ofertę kulturalną w gminie. Według 56,5% ankietowanych jest ona dostateczna, z kolei 13% badanych przyznało, że jest dobra. Przeciwnego zdania było 26,1% respondentów. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 4,3% pytanym. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie Gminy Miejskiej Piechowice w 2019 r. funkcjonowały 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, prowadzonych było 7 prywatnych praktyk lekarskich i 1 pielęgniarska oraz działały 2 apteki. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	2
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	2
liczba prywatnych praktyk lekarskich (w tym pielęgniarskich)	8
liczba aptek i punktów aptecznych	2

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Gmina Miejska Piechowice charakteryzuje się niewystarczającym dostępem do specjalistycznych usług medycznych. W przypadku specjalistycznych porad lub zabiegów mieszkańcy muszą korzystać z usług medycznych w większych ośrodkach, jak np. w Jeleniej Górze w Wojewódzkim Centrum Szpitalnym Kotliny Jeleniogórskiej.

Wykaz zakładów opieki zdrowotnej, prywatnych praktyk lekarskich i aptek w gminie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 19. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej, prywatnych praktyk i aptek w gminie w 2019 r.

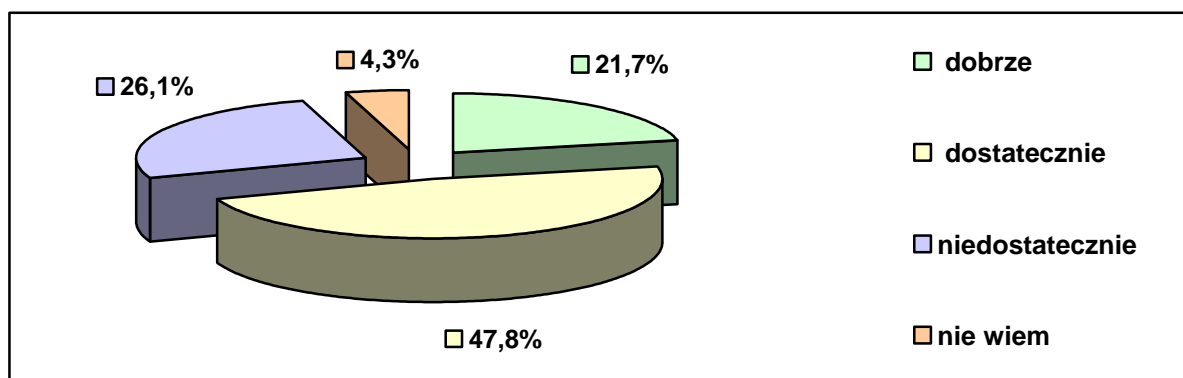
lp.	podmiot	adres
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Jolanta Jarecka-Strąk	ul. Kryształowa 58, 58-573 Piechowice
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego M. C. Zahorscy	
3.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska. Gabinet Ginekologiczny	

	W. Pieńkowski	
4.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Lek. Dent. Urszula Łuźniak	
5.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Stomatologiczna Dorota Buluk-Bumażnik	ul. Kryształowa 61, 58-573 Piechowice
6.	Gabinet Stomatologiczny Małgorzata Krzemińska	ul. Orzeszkowej 23, 58-573 Piechowice
7.	Gabinet Stomatologiczny Małgorzata Pietryniec	ul. Kryształowa 70, 58-573 Piechowice
8.	Praktyka Pielęgniarska Bożena Leonarska	ul. Szkolna 1/36, 58-573 Piechowice
9.	Apteka „Nad Kamienną”	ul. Kryształowa 66, 58-573 Piechowice
10.	Apteka „Arnika”	ul. Lipowa 1, 58-573 Piechowice

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość mieszkańców pozytywnie oceniła ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Według 47,8% ankietowanych jest ona dostateczna, a kolejne 21,7% badanych przyznało, że jest dobra. Jednak 26,1% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej kwestii nie wyraziło 4,3% uczestników badania.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w Gminie Miejskiej Piechowice służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się obiekty:

- Hala Sportowa przy Szkole Podstawowej Nr 1, dysponująca pełnowymiarowymi boiskami do piłki koszykowej i siatkowej, 4 boiskami do badmintonu, stołami do tenisa stołowego, sprzętem do unihokeja, siłownią i fitnesssem,
- Kompleks boisk sportowych „ORLIK” przy Szkole Podstawowej Nr 1, posiadający zaplecze do uprawiania sportów lekkoatletycznych, boisko do piłki nożnej, koszykówki czy piłki siatkowej,
- Boisko przy Szkole Podstawowej Nr 2,
- Stadion Miejski przy ul. Jeleniogórskiej 3, posiadający boisko główne i treningowe, szatnie i zaplecze sanitarne z natryskami, krytą trybunę, a dodatkowo przenośne pełnowymiarowe bramki i wyposażenie sportowe.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie kluby sportowe:

- Klub Logiczny,
- Uczniowski Klub Sportowy „Krokus” przy SP 1,
- Piłkarski Klub Sportowy Lechia Piechowice,
- Lechia Piechowice,
- Kolarska Lechia,
- Klub Sportowy Maracana Piechowice.

Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w gminie zawierają poniższe tabele.

Tabela 20. Sport i rekreacja w 2019 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	4
kluby sportowe	6
w tym uczniowskie kluby sportowe	1

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Na terenie Piechowic organizowane są liczne imprezy sportowo-rekreacyjne oraz turnieje, m.in.: Mistrzostwa Piechowic w sportach umysłowych (Klub Logiczny), 12 Futsal Cup Turniej o puchar Burmistrza Miasta Piechowice, turniej siatkówki, Rajd Działwy Szkolnej „Piechotka”, Mistrzostwa Piechowic w tenisie stołowym (Szkola Podstawowa nr 1), I Turniej Halowy w Badmintonu o Puchar Burmistrza Piechowic, Raciborski Rajd Rowerowy, XIII Międzyklubowe Zawody Abstynenckie o Puchar Burmistrza w BOULE (Klub Abstynenta EDEN), Dzień Młodego Piłkarza (Klub Sportowy Lechia), Sportowy Piknik Seniorów, XI Memoriał Łukasza Semeriaka

w biathlonie letnim, „Niesportowiec też Sportowiec” – Wakacyjny Turniej Gier Zręcznościowych i Precyzyjnych dla dzieci i młodzieży.

Gmina Miejska Piechowice jest malowniczo położona u podnóży Karkonoszy i Gór Izerskich, na skraju Kotliny Jeleniogórskiej. Miasto leży na wysokości 360-480 m n.p.m., niektóre jego osiedla sięgają do wysokości 650 m n.p.m. (Michałowice), a granica administracyjna dochodzi do wysokości 1 509 m n.p.m., gdzie znajduje się drugi co do wielkości szczyt polskiej strony Karkonoszy – Wielki Szyszak. Ponadto w granicach administracyjnych miasta znajduje się Łabski Szczyt (1 470 m n.p.m.) i słynne Śnieżne Kotły, a na terenie Przedgórza Karkonoszy znany wodospad Szklarki – rezerwat przyrody stanowiący enklawę Karkonoskiego Parku Narodowego, który swoimi granicami obejmuje całość wysokich terenów. Miasto leży nad Kamienną, niewielką rzeką dorzecza Odry, dopływem Bobru oraz uchodzącym do niego w Piechowicach dopływem – Małą Kamienną.

Doskonałe zaplecze hotelowo-gastronomiczne, bardzo dobra infrastruktura, rozwinięta sieć szlaków turystycznych w mieście i okolicy, bogactwo przyrody i krajobrazu powoduje, że gmina jest idealnym miejscem do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i górskiej przez cały rok. Dla turystów lubiących wędrówki piesze najlepszą bazą wyjściową w Karkonosze są Michałowice. Do szczególnych atrakcji turystycznych gminy zaliczają się m.in.: Skały Paciorki, Bażynowe Skały, Bobrowe Skały, Wodospad Szklarki (13 m), Śnieżne Kotły, szczyt Wielki Szyszak, tunel skalny i grupa skalna Kociołki, punkt widokowy Złoty Widok Michałowice (próg skalny o wysokości 20 m nad doliną rzeczki Kamiennej), kamieniołomy, Szklany Ogród, Rezerwat Krokusów w Górzyńcu (kwitnących na przełomie kwietnia i maja), Cicha Dolina, a także jedyna czynna w regionie Huta Szkła Kryształowego „Julia” (możliwość zwiedzania i obserwowania procesu produkcji) oraz wiele pomników przyrody – z jednym z najstarszych w Polsce – 700-letnim cisem. Istnieje też wiele tras rowerowych, m.in. Pasma Rowerowe Olbrzymy (latem z Jeleniej Góry kursują autobusy komunikacji miejskiej dostosowane do transportowania rowerów).

Na terenie Piechowic można obejrzeć zabytki:

- Pałac Pakoszów – odremontowany zabytkowy zespół pałacowy z XVII wieku, przebudowany w XIX wieku (obecnie hotel i restauracja), który jest codziennie udostępniony do zwiedzania,
- Kościół św. Antoniego Padewskiego – zabytkowy, neoromański kościół parafialny z lat 1909-1911,

- Kościół filialny pw. Bożego Ciała w Piastowie – budowla wzniesiona w stylu gotycko-barokowym w XVI wieku.

Piechowice stanowią dobrą bazę wypadową do Szklarskiej Poręby, Karpacza i Jeleniej Góry, zaś dla zmotoryzowanych turystów są doskonałym punktem dojazdu do pobliskich, ciekawych terenów czeskich z nieco odleglejszą Pragą łącznie (140 km).

Baza noclegowa i gastronomiczna w gminie jest dość dobrze rozwinięta. Na jej terenie funkcjonują obiekty noclegowe i agroturystyczne. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 21. Wykaz obiektów noclegowych i gospodarstw agroturystycznych w gminie w 2019 r.

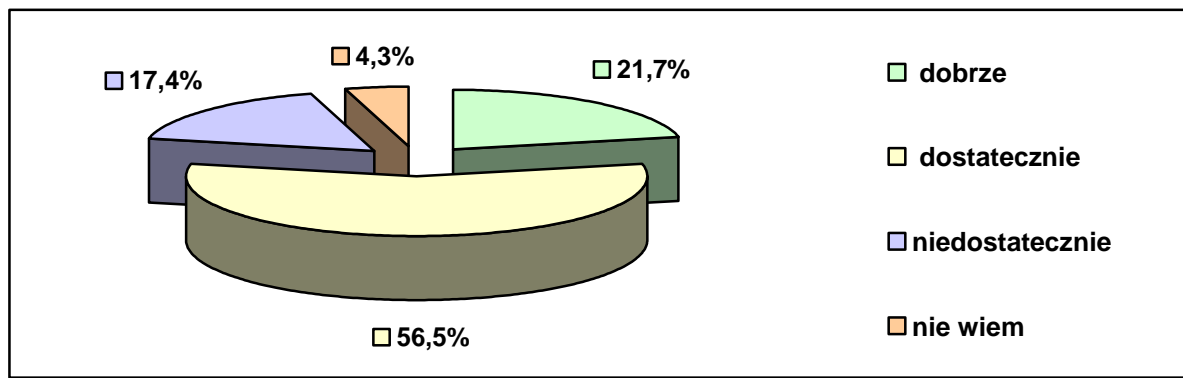
lp.	nazwa	adres	liczba miejsc
1.	„Zacisze”	ul. Kolonijna 35, 58-573 Piechowice	8
2.	Apartament i pokoje w Karkonoszach E. Piwowarski	ul. Kryształowa 51, 58-573 Piechowice	9
3.	Willa „Chatka Puchatka”	ul. Pl. Wczasowy 5, 58-573 Piechowice	14
4.	Apartament 600 n.p.m.	ul. Kolonijna 16/3, 58-573 Piechowice	4
5.	Willa Drewniana Róża	ul. Sudecka 24, 58-573 Piechowice	15
6.	Agroturystyka L. Daniło	ul. Piastów 44, 58-573 Piechowice	8
7.	LAVENDOVO	ul. Trzech Marcinów 3, 58-573 Piechowice	12
8.	Villa „Akant”	ul. Słoneczna 12, 58-573 Piechowice	14
9.	Dom Wczasowy „Potok”	ul. Izerska 12, 58-573 Piechowice	49
10.	Usługi Psychoterapeutyczne	ul. Pl. Wczasowy 1, 58-573 Piechowice	4
11.	Pokoje Gościnne „Halutek”	ul. Nadrzeczna 3a, 58-573 Piechowice	10
12.	Pizzeria „U Bazyła”	ul. Kryształowa 10, 658-573 Piechowice	8
13.	Pałacyk Szklarska	ul. Słoneczna 23, 58-573 Piechowice	11
14.	Pokoje „Aneta”	ul. Pakoszowska 18, 58-573 Piechowice	8
15.	Pokoje „Michalina”	ul. Kolonijna 22, 58-573 Piechowice	17
16.	„Teatr Nasz”	ul. Teatralna 1, 58-573 Piechowice	36
17.	FUH „Mamut”	ul. Łowiecka 3, 58-573 Piechowice	4
18.	Pokoje Gościnne Vinico	ul. Sudecka 10a, 58-573 Piechowice	4
19.	Agroturystyka Cicha Dolina	ul. Cicha Dolina 8, 58-573 Piechowice	6
20.	Apartamenty „Jelonek”	ul. Kolonijna 7, 58-573 Piechowice	8
21.	Dom Górzynianka	ul. Wrzosowa 12, 58-573 Piechowice	7
22.	„Bawarka”	ul. Pl. Wczasowy 6, 58-573 Piechowice	5
23.	„Leśny Dom”	ul. Sudecka 20, 58-573 Piechowice	4

24.	DWD Uroczysko	ul. Wczasowa 6, 58-573 Piechowice	125
25.	„Michałowa Zagroda”	ul. Stroma 13, 58-573 Piechowice	17
26.	Pokoje Gościnne „Krokus”	ul. Słoneczna 26a, 58-573 Piechowice	9
27.	Pokoje Gościnne	ul. Piastów 10, 58-573 Piechowice	6
28.	Pokoje Gościnne	ul. Kryształowa 48, 58-573 Piechowice	6
29.	Przystań Górská	ul. Nadrzeczna 7, 58-573 Piechowice	24
30.	Willa Złoty Widok	ul. Liczyrzepy 1, 58-573 Piechowice	16
31.	FHU „Kaja” (Horyzont)	ul. Chałubińskiego 1, 58-573 Piechowice	34
32.	Apartament	ul. Izerska 16, 58-573 Piechowice	3
33.	TC Euterprises	ul. Śnieżna 8a, 58-573 Piechowice	10
34.	Pokoje Gościnne	ul. Kryształowa 55, 58-573 Piechowice	6
35.	Dom Wczasowy „Koziołki”	ul. Śnieżna 16, 58-573 Piechowice	24
36.	OBECNOŚĆ Zbigniew Szumski	ul. Kolonijna 8, 58-573 Piechowice	10
37.	Apartamencik B. Koziańska	ul. Słoneczna 2, 58-573 Piechowice	6

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż mieszkańcy doceniają podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo pozytywnie oceniona przez uczestników badania, bowiem 56,5% ankietowanych uznało ją za dostateczną, a 21,7% respondentów przyznało, że jest dobra. Jednocześnie 17,4% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 4,3% pytaných.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komisariat II Policji w Jeleniej Górze, w latach 2017-2019 na terenie Gminy Miejskiej Piechowice stwierdzono ogółem: 65 przestępstw w 2017 r., 62 przestępstwa w 2018 r. i 68 przestępstw w 2019 r., w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie, to odpowiednio: 1, 7 i 3.

Funkcjonariusze Komisariatu II Policji w Jeleniej Górze przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2017 r. policjanci wszczęli 19 takich procedur, w 2018 r. – 14, a w 2019 r. – 15.

Według danych Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze w latach 2017-2019 prowadzone były wobec mieszkańców Gminy Miejskiej Piechowice następujące nadzory i dozory kuratorskie (w przypadku dozorów dane dotyczą tylko liczby prowadzonych spraw, liczba osób objętych czynnościami kuratora nie jest możliwa do ustalenia, gdyż takie statystyki nie są prowadzone):

Tabela 22. Dozory prowadzone w gminie w latach 2017-2019

2017		2018		2019	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
127	–	105	–	130	–
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
16	–	12	–	9	–
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
21	–	15	–	13	–
warunkowego umorzenia postępowania karnego					

liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
–	–	–	–	1	–
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
12	–	7	–	8	–
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
78	–	71	–	99	–

Dane Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze.

Tabela 23. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2017-2019

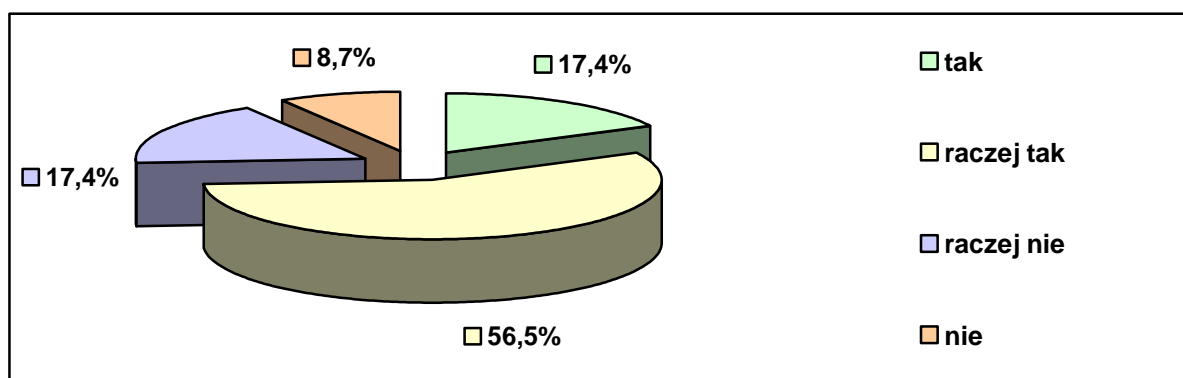
2017		2018		2019	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
6	6	4	5	4	4
w tym spraw					
w których rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	2	2	2	2
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
5	5	2	3	2	2
spraw nieletnich, którzy dokonali czynu karalnego albo prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	

1	0	0
---	---	---

Dane Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Piechowice pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z wypowiedzi mieszkańców wynika, że większość (73,9%) uczestników badania w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Jednocześnie 26,1% respondentów nie podziela tej opinii.

12. POMOC SPOŁECZNA

W zakres działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach wchodzi zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie i zadania własne gminy, tj. w szczególności w ramach ustaw o świadczeniach rodzinnych, świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy państwa w wychowaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów czy prawo energetyczne.

Z końcem 2019 r. kadrę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 12 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 24. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	1
pracownicy socjalni	3	1
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	3	2
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	1
pozostali pracownicy	5	–

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2019 r. w Gminie Miejskiej Piechowice wskaźnik ten był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 950 mieszkańców. Wśród propozycji w zakresie rozwoju zasobów kadrowych MOPS-u figuruje potrzeba zwiększenia o 1 osobę kadry kierowniczej, także o 1 osobę liczby pracowników socjalnych, o 2 osoby liczby pracowników wykonujących usługi opiekuńcze oraz o 1 osobę liczby pracowników wykonujących specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Tabela 25. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	2	
	wyższe niekierunkowe	–	1	
	średnie kierunkowe	–	–	
	średnie niekierunkowe	–	–	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	1	1
		w trakcie realizacji	–	–
specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–	
	w trakcie realizacji	–	–	

osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny	2
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny	–

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

Z końcem 2019 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadała 1 osoba z kadry kierowniczej oraz 2 pracowników socjalnych, zaś wykształceniem wyższym niekierunkowym legitymował się 1 pracownik socjalny. Dodatkowo kierownik posiadał ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ponadto 1 osoba z kadry kierowniczej MOPS-u i 1 pracownik socjalny posiadali specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny. 2 pracowników socjalnych było zainteresowanych podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2017-2019 w Gminie Miejskiej Piechowice na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 26. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	6 804 574	6 765 920	8 175 469
w tym na świadczenia pomocy społecznej	1 141 055	1 220 600	1 123 798
w tym na świadczenia rodzinne	2 076 600	1 991 402	2 212 817
na zadania własne gminy	898 562	1 130 516	1 136 359
na zadania zlecone gminie	5 906 012	5 635 404	7 039 110

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie ulegała wahaniom.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej MOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 27. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	249	239	193
liczba rodzin	211	212	169
liczba osób w rodzinach	342	338	279
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	5,62%	5,66%	4,62%

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 malała, natomiast udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej ludności gminy ulegał wahaniom.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	41	74	67	53	105	99
bezdomność	1	1	2	1	1	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	7	8	7	35	40	31
bezrobocie	95	86	73	185	167	135
niepełnosprawność	84	81	64	115	112	88
długotrwała lub ciężka choroba	53	60	48	64	79	73
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	16	13	5	53	36	14
w tym rodziny niepełne	12	12	5	39	32	14
w tym rodziny wielodzietne	2	0	5	11	0	24
przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0

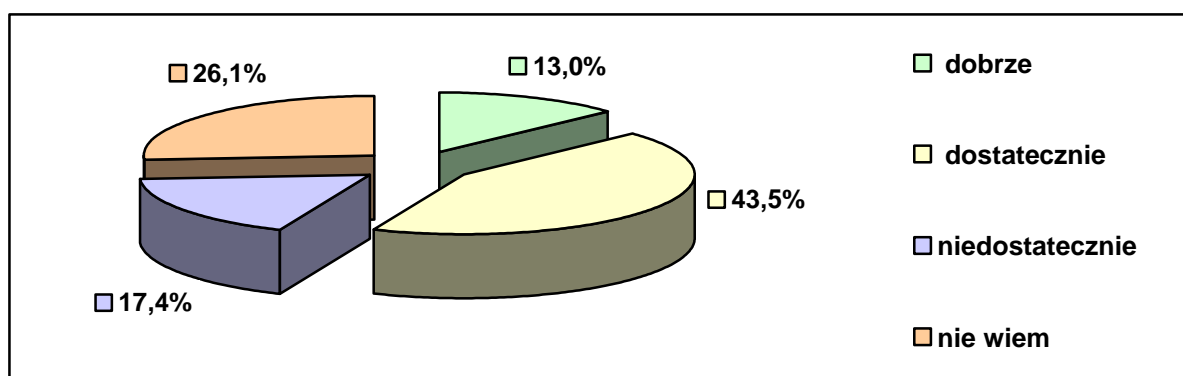
alkoholizm	5	0	0	5	0	0
narkomania	2	3	1	2	3	1
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	2	2	0	2	2
zdarzenie losowe	5	15	0	11	22	0
sytuacja kryzysowa	0	1	0	0	2	0

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 były bezrobocie oraz niepełnosprawność. W obu przypadkach na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tych powodów zmniejszała się. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były ulegające wahaniom w analizowanym okresie przypadki ubóstwa i długotrwałej lub ciężkiej choroby. Zauważalnymi powodami przyznawania wsparcia były: zmniejszająca się liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz ulegające wahaniom w analizowanym okresie przypadki potrzeby ochrony macierzyństwa i zdarzeń losowych. Na zbliżonym poziomie pod względem liczby rodzin utrzymywały się nieliczne przypadki narkomanii, alkoholizmu, bezdomności, a także trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Prawie 57% badanych pozytywnie oceniło te działania. Zdaniem 43,5% ankietowanych są one dostateczne, z kolei 13% pytanych przyznało, że są dobre. Jednak 17,4% uczestników badania stwierdziło, że są one niedostateczne. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 26,1% respondentów.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez MOPS w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	192	191	154	188	189	151	307	297	242
rzeczowa	61	50	42	44	36	33	113	36	82
praca socjalna	X	X	X	197	96	57	344	168	101
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	84	58	72	147	102	126
schronienie	2	2	3	2	2	3	2	2	3
usługi opiekuńcze	21	20	17	21	20	17	22	22	18
specjalistyczne usługi opiekuńcze	2	2	2	2	2	2	8	8	8
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	11	12	10	X	X	X	X	X	X

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

W latach 2017-2019 na terenie Gminy Miejskiej Piechowice najwięcej rodzin korzystało ze wsparcia w formie pracy socjalnej i wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków, przy czym ich liczba w tym okresie ulegała wahaniom. W nieco mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano pomoc rzeczową, przy czym liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, w trakcie rozpatrywanego okresu malała. Znacznie mniejsze rozmiary miała pomoc w formie usług opiekuńczych, a także specjalistycznych usług opiekuńczych oraz schronienia.

Dodatkową formą pomocy jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2017 r. zawarto 5 kontraktów socjalnych, w 2018 r. – także 5, a w 2019 r. 1 taki kontrakt.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika socjalnego po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2019 r. 8 rodzin dysfunkcyjnych, w których wychowywało się 23 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 30. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	7	9	8
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	18	20	23
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	8	6	10
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	11 714	19 352	21 700

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez MOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 31. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	2	3	2
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	11	12	10

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w Gminie Miejskiej Piechowice zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 32. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	30	41	118
liczba rodzin objętych wsparciem	6	11	58
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	19	28	39

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej MOPS w Piechowicach przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2017-2019 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, ulegała wahaniom, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, malała. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 33. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	2 018 983	1 935 183	2 151 569
liczba osób, którym przyznano świadczenie	307	304	301

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	3 555	3 191	3 008
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	17	23	32
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	128	77	50
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	306	56	260
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	290	435	247
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	364	308	421
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	365	286	211
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	492	385	238
zasiłek pielęgnacyjny	2 016	2 180	2 229
świadczenie pielęgnacyjne	963	996	1 142
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	36	33	16
świadczenie rodzicielskie	119	74	118
zasiłek dla opiekuna	152	75	72
razem	8 803	8 120	8 044

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

W latach 2017-2019 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszyła się. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2017-2019 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. Nieco niższa była liczba dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu samotnego

wychowania dziecka oraz z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom gminy świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Piechowicach realizował Program Rodzina 500+. W 2019 r. w ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **3 732 500,00 zł**. W 2019 r. ustalone prawo do świadczenia miało 635 rodzin, a świadczeniem objęto w sumie 1 337 dzieci.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w Gminie Miejskiej Piechowice takie świadczenie nie było przyznawane.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Piechowicach wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” trafiło do 461 rodzin i objęło łącznie 618 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 185 100 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 31 dzieci i 17 osób dorosłych w 2017 r. oraz 31 dzieci i 9 osób dorosłych w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który

zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało 30 dzieci i 9 osób dorosłych w 2019 r.

Ponadto – w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Ośrodek współpracował z Towarzystwem Pomocy im. Świętego Brata Alberta w zakresie dystrybucji artykułów spożywczych. W Podprogramie 2019 z tej formy pomocy skorzystało 228 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie świadczenia alimentacyjnego, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	58	57	49
liczba przyznanych świadczeń	702	699	596
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	276 601	279 600	222 820

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach na terenie gminy funkcjonują: Klub Seniora (30 uczestników), 11 rodzin zastępczych, w tym 2 rodziny pełniące obowiązki pogotowia rodzinnego (8 miejsc), a także mieszkanie chronione wspierane (5 miejsc). Na terenie gminy działa też 8 Piechowicki Szczep Harcerski „Cicha Dolina”, który prowadzi placówkę wsparcia dziennego dla dzieci, typu podwórkowego (15 uczestników).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Piechowicach jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy

mogą korzystać z pomocy jednostek, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 r.

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji
1.	Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Górna 29, 58-580 Szklarska Poręba
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Wolności 259, 58-506 Jelenia Góra
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Podchorążych 15, 58-508 Jelenia Góra
4.	Ośrodek Interwencji Kryzysowych	ul. Podchorążych 15, 58-508 Jelenia Góra
5.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Al. Jana Pawła II 7, 58-506 Jelenia Góra
6.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Podchorążych 15, 58-508 Jelenia Góra
7.	Sąd Rejonowy Wydział III Rodzinny i Nieletnich	ul. Mickiewicza 21, 58-500 Jelenia Góra
8.	III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich	ul. Mickiewicza 21, 58-500 Jelenia Góra
9.	Prokuratura Rejonowa	ul. Muzealna 9, 58-500 Jelenia Góra
10.	Komisariat II Policji w Jeleniej Górze	Pl. Piastowski 10, 58-560 Jelenia Góra
11.	Pogotowie Opiekuńcze	ul. Kraszewskiego 7, 58-500 Jelenia Góra
12.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych	ul. Górna 29, 58-580 Szklarska Poręba
13.	Poradnia Profilaktyki Leczenia i Terapii Uzależnień „MONAR”	ul. Wolności 70, 58-500 Jelenia Góra
14.	Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja”	ul. Kraszewskiego 6/1, 58-500 Jelenia Góra
15.	Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych	Osiedle Robotnicze 47A, 58-506 Jelenia Góra
16.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Trzebnicka 42/44, 50-230 Wrocław

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

W roku szkolnym 2019/2020 pracownicy **Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Szklarskiej Porębie** wykonali następujące prace na rzecz dzieci, rodziców i pedagogów z Gminy Miejskiej Piechowice:

1. Udział w Zespołach Wychowawczych:

- a) udział psychologa w spotkaniach z pedagogami, wychowawcami – dwa spotkania.

2. Badania przesiewowe logopedyczne:

Rok 2019:

- a) Przedszkole nr 2 – zdiagnozowano 22 dzieci oraz przeprowadzono 22 indywidualne konsultacje dla rodziców dzieci,
- b) Przedszkole nr 1 – zdiagnozowano 13 dzieci oraz przeprowadzono 7 indywidualnych konsultacji dla rodziców dzieci.

Kolejne badania przesiewowe zaplanowano on-line w październiku 2020 r., jednak w dniu zaplanowanego badania przedszkole odwołało spotkanie.

3. Terapia:

- a) neuroterapia – Biofedbeck – 3 osoby,
- b) terapia logopedyczna, w tym neurologopedyczna – 23 osoby,
- c) terapia wczesnego wspomaganie rozwoju, tj. psychoterapia, terapia neurologopedyczna, terapia SI, pedagogiczna – 7 osób,
- d) terapia psychologiczna – 5 osób,
- e) terapia rodzin – dwie rodziny.

4. Diagnozy:

- a) psychologiczna – 14 osób,
- b) pedagogiczna – 23 osoby,
- c) logopedyczna – 32 osoby.

5. Orzeczenia – wydano cztery orzeczenia dotyczące kształcenia specjalnego.

Działania terapeutyczne odbywały się regularnie raz w tygodniu lub co drugi tydzień, w okresie ogłoszonej pandemii zajęcia prowadzone były poprzez skype`a. Dzieci z WWR i logopedyczne od maja przyjmowane były regularnie w placówce (liczba spotkań 196).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje m.in. zadania w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u.

Tabela 37. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	–	–	–
liczba dzieci z gminy adoptowanych	–	–	–
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	–	1	–

liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	–	2	1
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	11	11	10
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	4	3
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	11	11	10
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	–	–	–

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze.

13. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w Gminie Miejskiej Piechowice w latach 2017-2019 była zmienna, bowiem wahaniom ulegała liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych. Liczba kobiet, które w latach 2017-2019 stanowiły mniejszość ogółu osób pozostających bez pracy, także się wahała. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w trakcie rozpatrywanego okresu ulegał wahaniom. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 38. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku produkcyjnym	3 695	3 514	3 453
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	144	125	126
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	67	58	60
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,90%	3,56%	3,65%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie karkonoskim, województwie dolnośląskim i w kraju.

Tabela 39. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie karkonoskim	9,2%	8,9%	8,2%
stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim	5,7%	5,2%	4,6%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2017-2019 powiat karkonoski charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa dolnośląskiego, jak i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2019 r. dla Gminy Miejskiej Piechowice przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	6	5	83,3%
25-34 lata	26	18	69,2%
35-44 lata	40	21	52,5%
45-54 lata	25	8	32,0%
55-59 lat	18	8	44,4%
60 lat i więcej	11	x	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	11	4	36,4%
1-3 miesiące	29	11	38,0%
3-6 miesięcy	15	5	33,3%
6-12 miesięcy	21	10	47,6%
12-24 miesiące	22	12	54,5%
powyżej 24 miesięcy	28	18	64,3%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	14	11	78,6%
policealne i średnie zawodowe	25	13	52,0%
średnie ogólnokształcące	9	7	77,8%
zasadnicze zawodowe	35	12	34,3%
gimnazjalne i niższe	43	17	39,5%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet

	ogółem	kobiet	(w %)
bez stażu	10	6	60,0%
do 1 roku	21	12	57,1%
1-5 lat	29	14	48,3%
5-10 lat	22	12	54,5%
10-20 lat	25	11	44,0%
20-30 lat	11	3	27,3%
30 lat i więcej	8	2	25,0%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze.

Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 35-44 lata, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym, osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy i powyżej 24 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat i od 10 do 20 lat. Najmniej bezrobotnych w 2019 r. było w następujących grupach: osób w wieku od 18 do 24 lat, osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca, osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz osób ze stażem pracy powyżej 30 lat.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym, osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, osób w wieku 18-24 lata oraz osób bez stażu pracy i ze stażem pracy do 1 roku.

Wśród ogółu bezrobotnych 114 osób (w tym 54 kobiety) znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 19 osób (15 k.) było w wieku do 30. roku życia, w tym 6 osób (5 k.) do 25. roku życia, 75 osób (36 k.) było długotrwale bezrobotnych, 42 osoby (10 k.) były w wieku powyżej 50 lat, 38 osób (14 k.) korzystało ze świadczeń pomocy społecznej, 28 osób (21 k.) posiadało co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, 9 osób (2 k.) było niepełnosprawnych.

Tabela 41. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3	0
przetwórstwo przemysłowe	21	0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	0

budownictwo	10	0
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	25	2
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	0
transport i gospodarka magazynowa	1	0
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5	15
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8	0
edukacja	5	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	0
działalność niezidentyfikowana	16	0

Dane Powiatowego Urzędu w Jeleniej Górze.

Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w gminie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze funkcjonujące w takich działach, jak: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (25 osób), przetwórstwo przemysłowe (21 osób) oraz działalność niezidentyfikowana (16 osób).

Na koniec 2019 r. dla osób bezrobotnych dostępnych było 15 ofert pracy w sektorze usług administrowania i działalności wspierającej, a także 2 oferty pracy w sektorze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw.

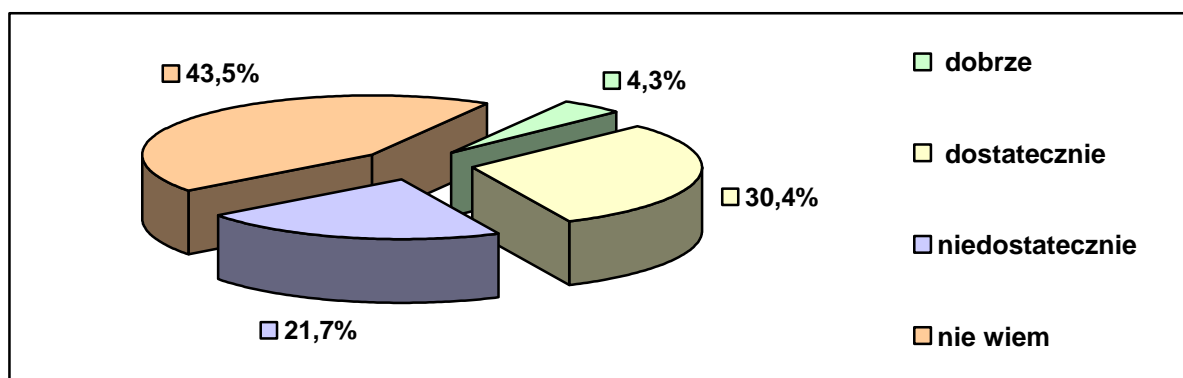
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Jeleniej Górze organizują także prace społecznie użyteczne. Ich wykonanie odbywa się na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a Burmistrzem Miasta Piechowice. Na podstawie upoważnienia wydanego przez Burmistrza Miasta dla Kierownika Ośrodka koordynatorem ww. prac jest MOPS w Piechowicach. Czas pracy osób wykonujących prace społecznie użyteczne nie może przekroczyć 10 godzin tygodniowo, to jest 40 godzin miesięcznie dla jednej osoby. W 2019 r. na terenie miasta ww. prace wykonywało 18 osób.

W Gminie Miejskiej Piechowice bezrobocie było pierwszym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom ulegał wahaniom, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach

wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 30% badanych uznało działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu za dostateczne, z kolei 4,3% ankietowanych oceniło je jako dobre. Jednocześnie 21,7% uczestników badania stwierdziło, że są one niedostateczne. Wysoki odsetek (43,5%) respondentów nie potrafił tych działań ocenić.

14. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający. Natura bezdomności wyklucza zamkniętą i jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, ponieważ doprowadza do niej cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, zespół postaw, zachowań determinowanych predyspozycjami osobowościowymi, którym sprzyjają sytuacje społeczne i sposób funkcjonowania służb socjalnych.

Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Miejskiej Piechowice z powodu bezdomności w latach 2017-2019 pozostawała na niewielkim, zbliżonym poziomie, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 42. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	1	1	2
liczba osób w rodzinach	1	1	2

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, podpisał 3 porozumienia w zakresie zabezpieczenia schronienia dla bezdomnych osób z terenu Gminy Miejskiej Piechowice z następującymi podmiotami:

- Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Jeleniej Górze,
- Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Świdnicy,
- Stowarzyszeniem Jesień – Nowy Jasieniec 45, Koronowo.

Z tej formy pomocy skorzystały 3 bezdomne osoby.

15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w Gminie Miejskiej Piechowice.

Tabela 43. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017	2018	2019
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	138 000	141 500	126 700

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

W latach 2017-2019 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w Gminie Miejskiej Piechowice ulegała wahaniom, najwyższą wartość osiągając w 2018 r. – 141 500 zł.

Tabela 44. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	100 600	94 400	96 000
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	40 700	42 225	42 000
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	–	–	–
razem	141 300	136 625	138 000

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

W latach 2017-2019 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w Gminie Miejskiej Piechowice ulegała wahaniom, najwyższą wartość osiągając w 2017 r. – 141 300 zł.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Piechowicach przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 45. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	10	10	10

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piechowicach.

Tabela 46. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	29	21	16
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	0	2

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piechowicach.

W latach 2017-2019 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, malała i wyniosła odpowiednio: 29, 21 i 16 osób. W analizowanym okresie Komisja występowała

z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 1 osoby w 2017 r. i wobec 2 osób w 2019 r.

Tabela 47. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

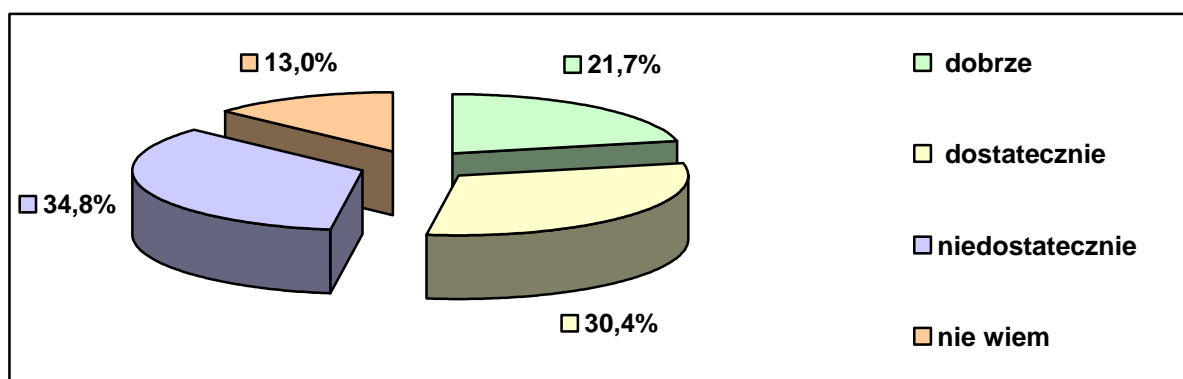
zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	3	3	1
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piechowicach.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się z 3 osobami w 2017 r., także z 3 osobami w 2018 r. i 1 osobą w 2019 r. dotkniętymi tym problemem. W latach 2017-2019 GKRPA nie składała do prokuratury zawiadomień o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ujęto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

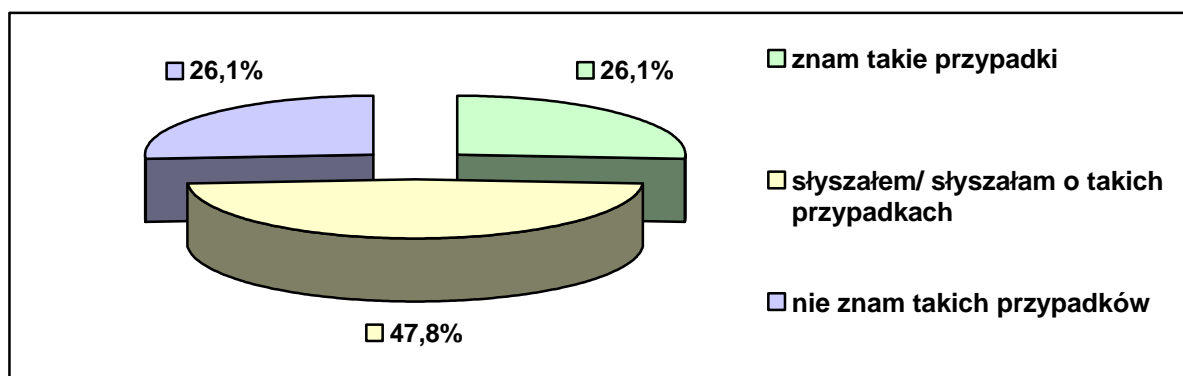

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Według 52,1% badanych działania przeciwdziałające uzależnieniom są dobre lub dostateczne. Jednak 34,8% ankietowanych uznało je za niedostateczne. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 13% respondentów.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

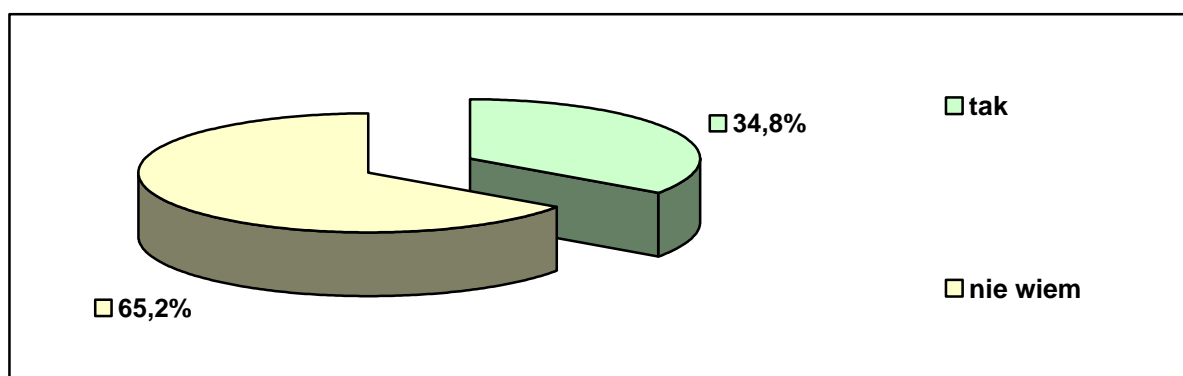

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 73,9% respondentów twierdzi, iż zna lub słyszało o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie. Jednocześnie 26,1% ankietowanych odpowiedziało, że takich przypadków nie zna.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, 34,8% badanych odpowiedziało twierdząco. Nikt z ankietowanych nie przyznał, że takie ryzyko nie istnieje. Wysoki odsetek (65,2%) respondentów wskazał na odpowiedź „nie wiem”, co może świadczyć o braku świadomości części badanej społeczności co do zagrożenia tym zjawiskiem.

Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli MOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Piechowice prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 48. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	11	11	11
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	5
liczba spotkań grup roboczych	140	140	95
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	19	14	15
w tym sporządzone przez Policję	17	12	12
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	1	1	3
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	18	17	15
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	9	11	6
liczba spraw sądowych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Piechowice.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Na terenie Piechowic w 2019 r. występowała przemoc: fizyczna – 9 osób, psychiczna/emocjonalna – 11 osób i ekonomiczna – 2 osoby. Osoby doznające przemocy w 2019 r. to: kobiety do 60. roku życia – 11 osób, mężczyźni po 60. roku życia – 2 osoby, mężczyźni do 60. roku życia – 1 osoba, dzieci do 18. roku życia – 6 osób. Osoby stosujące przemoc w 2019 r. to mężczyźni do 60. roku życia – 13 osób i kobiety do 60. roku życia – 1 osoba.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 5 osobom w 2017 r. Pomocy z powodu narkomanii udzielono 2 osobom w 2017 r., 3 osobom w 2018 r. i 1 osobie w 2019 r. W analizowanym okresie wsparcia ze względu na przemoc w rodzinie nie przyznawano.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jak również Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, wykładów, spotkań ze specjalistami, szkoleń, warsztatów, zajęć psychoedukacyjnych, spektakli i pogadarek oraz konkursów, akcji społecznych i charytatywnych, imprez sportowych, artystycznych i okolicznościowych. Wykorzystano także materiały edukacyjno-informacyjne (np. ulotki z kampanii „Reaguj na przemoc”). Odbywało się poradnictwo dla rodziców i opiekunów zgłaszających problem przemocy. Prowadzono m.in. projekty i akcje „Nie marnuj sobie życia”, „Widzę i Reaguję”, „Świadomy Junior”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Mamo, Tato, nie pal!”, „Przestrzeganie praw dziecka”, „Kochasz dzieci – nie pal śmieci!”.

W Gminie Miejskiej Piechowice jednostką wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie jest (obok MOPS-u, GKRPA i ZI) Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc. W 2019 r. terapię w postaci spotkań z psychologiem i terapeutą w Punkcie podjęły 63 osoby uzależnione od alkoholu i stosujące przemoc w rodzinie. Do Punktu zgłosiło się 8 osób będących ofiarami przemocy w rodzinie oraz 15 osób w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Wszystkie osoby przy pomocy różnych technik i metod terapeutycznych były motywowane do zmiany oraz do podjęcia specjalistycznego leczenia. Do Punktu Konsultacyjnego zgłaszały się także osoby doświadczające zachowań agresywnych od innych osób, którym udzielane było poradnictwo oraz

wsparcie motywujące do przełamania izolacji i milczenia, a także inicjowania interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej.

Klub Abstynenta EDEN zorganizował w 2019 r. m.in. „Bal Trzeźwościowy” oraz I Turniej Halowy w Badmintonie.

W ramach organizowania form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka i z rodzin dysfunkcyjnych będących alternatywą wobec spożywania alkoholu, przemocy w rodzinie itp., dofinansowano wakacyjny obóz harcerski dla uczestników zajęć pozalekcyjnych Akademii Pożytecznie Spędzonego Czasu oraz dzieci wytypowanych przez pedagoga w Białogórze, a także letni obóz rekreacyjno-sportowy w Sławie.

Tabela 49. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2019 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Kryształowa 49A,
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	siedziba tymczasowa ul. Szkolna 4, 58-573 Piechowice
3.	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy Urzędzie Miasta	ul. Kryształowa 49A, 58-573 Piechowice
4.	Punkt Konsultacyjny	ul. Kryształowa 53, 58-573 Piechowice
5.	Klub Abstynenta „EDEN” Grupa AA, Grupa AL-ANON	

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Mieszkańcy gminy mogą też korzystać ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowych w Jeleniej Górze, Poradni Leczenia Uzależnień przy Szpitalu MSW w Jeleniej Górze, Poradni Profilaktyki Leczenia i Terapii Uzależnień „MONAR” w Jeleniej Górze, Karkonoskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze oraz Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych w Szklarskiej Porębie.

16. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko przedszkolne, szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w placówkach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono

5 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Piechowicach (liczba uczniów: 245, liczba nauczycieli: 35),
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Piechowicach (liczba uczniów: 110, liczba nauczycieli: 19),
- Zespół Szkół Technicznych i Licealnych w Piechowicach (liczba uczniów: 162, liczba nauczycieli: 30),
- Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Piechowicach (liczba dzieci: 60, liczba wychowawców: 6),
- Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Piechowicach (liczba dzieci: 87, liczba wychowawców: 9).

Zasoby i oferta szkolna i przedszkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga, a jedna z nich psychologa, uczniowie dwóch szkół mogą też korzystać z porad logopedy i doradcy zawodowego. Dwie szkoły zapewniają opiekę pielęgniarską. W przedszkolach zatrudniony jest logopeda. Tylko uczniowie dwóch szkół mają dostęp do sali gimnastycznej, zaś z boiska sportowego mogą korzystać dzieci z dwóch szkół i jednego przedszkola. Wszystkie placówki mają dostęp do Internetu. W żadnej z ankietowanych placówek nie utworzono klas lub grup integracyjnych. Obie szkoły podstawowe prowadzą dożywianie uczniów. Jedno z przedszkoli również zapewnia dożywianie dzieci. W analizowanym roku szkolnym z bezpłatnych posiłków skorzystało 8 dzieci. Obie szkoły podstawowe zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a dodatkowo wszystkie trzy szkoły organizują nauczanie indywidualne. Placówki oświatowe oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne, a także dodatkowo zajęcia rewalidacyjne oraz zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się. W przedszkolach zaś, jeśli zachodzi taka potrzeba, udzielana jest pomoc w formie zajęć logopedycznych oraz korekcyjno-kompensacyjnych.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach i przedszkolach

Szkoły z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła

przedmiotowe, językowe (również j. migowy), muzyczne, plastyczne, komputerowe (multimedia i grafika), sportowe (m.in. samoobrona, techniki interwencyjne, treningi e-sport), a także edukacja ogólnopolityczna oraz zajęcia z psychologiem pn. „Porozmawiajmy o naszych emocjach”. W przedszkolu dzieci dodatkowo korzystają z zajęć rytmiki, tańca oraz gry w szachy.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym dzieci/uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 50. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	2	67	1
sięganie po alkohol	1	3	2
sięganie po narkotyki	1	1	2
niszczenie mienia szkolnego	–	–	3
kradzieże na terenie szkoły	–	–	3
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	2	4	1
udział w grupach negatywnych	–	–	3
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	2	5	1
autoagresja	1	2	2
ucieczki z domu	1	2	2
przestępczość ujawniona	–	–	3
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	2	7	1

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 51. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach dzieci/uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	23
zaniedbanie	11
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	2
przemoc w rodzinie	5
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych i wychowawczych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów SP Nr 1 i ZSTiL odnotowano 67 przypadków palenia papierosów, 7 przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego, 5 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 4 przypadki dyskryminacji w grupie rówieśniczej, 3 przypadki sięgania po alkohol, po 2 przypadki autoagresji i ucieczek z domu oraz 1 przypadek sięgnięcia po narkotyki. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym dzieci i uczniów placówek oświatowych stwierdzono 23 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 11 przypadków zaniedbań, jak również 5 przypadków przemocy w rodzinie oraz 2 przypadki uzależnień.

Przedstawiciele dwóch spośród badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród dzieci i uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, dwaj ankietowani nie byli w stanie stwierdzić, czy taki wzrost nastąpił, zaś ankietowany z SP Nr 1 taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegł. Jego zdaniem dotyczy to w szczególności cyberprzemocy i zainteresowania uczniów e-papierosami.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów, to w opinii przedstawiciela jednej placówki w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, zaś trudności z oceną tego zagadnienia miało trzech uczestników badania. Ankietowany z SP Nr 1 taki wzrost w analizowanym okresie zauważył, zwłaszcza jeśli chodzi o rozpad więzi, zaniedbania i bezradność wychowawczą rodziców.

Współpraca placówek z rodzicami dzieci/uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez czterech uczestników badania. W przypadku jednej z placówek ankietowany zauważył, że rodzice unikają kontaktu ze szkołą. Aby to poprawić, należałoby przeprowadzić działania integracyjne, poszerzyć kompetencje wychowawcze rodziców oraz zwiększyć poziom ich zaufania do szkoły.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli placówek zadowolająca. Do podmiotów, z którymi szkoły i przedszkola najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego, Prokuraturę, Policję, MONAR, Straż Pożarną, GOPR, Filharmonię Dolnośląską oraz Stowarzyszenie Pro-Art.

Pomoc, jaką placówki oferują dzieciom/uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej, opiniowaniu wniosków o stypendia socjalne, a także udostępnianiu podręczników i sprzętu komputerowego. Placówki zapewniają zajęcia dodatkowe i wyrównawcze, udzielają także informacji na temat źródeł wsparcia i pomocy materialnej.

Pomoc, jaką placówki oferują dzieciom/uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagogów i psychologów szkolnych, a także uczestniczą w programach profilaktyczno-edukacyjnych, warsztatach i zajęciach socjoterapeutycznych. Rodzice mogą liczyć na wsparcie w postaci porad i konsultacji.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, wzmocnienia umiejętności komunikowania się, poszerzenia warsztatu do doświadczania świata oraz zwiększenia liczby godzin zajęć pozalekcyjnych w celu urozmaicenia form spędzania czasu wolnego uczniów. Polepszenie efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga też stworzenia możliwości do prowadzenia różnego rodzaju

warsztatów tematycznych, w których mogliby brać udział rodzice wraz z dziećmi. Według jednego z ankietowanych należałoby przeprowadzić remont placówki oraz poprawić organizację przestrzeni wokół niej.

17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej Gminy Miejskiej Piechowice wynika, że w latach 2017-2019 liczba osób w wieku poprodukcyjnym rosła, wzrastał także udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 52. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkańców gminy ogółem	6 088	5 970	5 850
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 427	1 473	1 500
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	23,4%	24,7%	25,6%

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Rosnąca liczba osób starszych przy zmniejszającej się z roku na rok liczbie osób w wieku produkcyjnym pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W ramach swojej działalności MOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 53. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	21	20	17
liczba osób łącznie w rodzinach	22	22	18

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

W analizowanym okresie Ośrodek świadczył też specjalistyczne usługi opiekuńcze – w każdym roku analizy po 2 rodzinom z gminy.

Warto dodać, że na terenie gminy działa Klub Seniora oferujący 30 starszym osobom zajęcia, których celem jest m.in. rozwijanie sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacja społeczna oraz upowszechnianie kultury i sportu. Zajęcia pobudzają do aktywności, są pretekstem do wyjścia z domu, nawiązania nowych znajomości i spędzenia czasu w dobrym towarzystwie.

Funkcjonujące na terenie gminy Koło nr 9 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w swojej działalności koncentruje się na zadaniach w zakresie pomocy socjalno-bytowej, a także profilaktyki zdrowotnej poprzez aktywizowanie i organizowanie różnych form życia kulturalnego, artystycznego, sportowego i turystycznego. W 2020 r. zorganizowano:

- zadanie publiczne z zakresu profilaktyki zdrowotnej „Impresje ruchowe dla seniorów” – 36 uczestników, 31 spotkań;
- 25 lipca i 12 września realizowano dwa zadania publiczne z zakresu integracji i rozwoju wspólnot lokalnych „Sportowy Piknik Seniorów” – 105 uczestników i „Festyn Święto Pieczonego Ziemniaka” – 95 uczestników;
- w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Inwalidy zrealizowano dwie wycieczki do Wałbrzycha (Kopalnia Węgla) i do Kotliny Kłodzkiej (Zamek Grodno, Pałac Marianny Orańskiej) oraz Akademię Miejską;
- w grudniu odbyły się odwiedziny wszystkich samotnych seniorów – członków Koła mieszkających w Piechowicach – ponad 80 osobom wręczono podarunki mikołajowe i złożono życzenia świąteczne.

Wszystkie działania mają na celu integrację społeczności osób starszych oraz poprawę ich zdrowia psychicznego i fizycznego.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci

wskazywali głównie na samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, problemy komunikacyjne oraz niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa, a także brak zainteresowania i pomocy ze strony rodziny. Zwrócono także uwagę na brak oferty spędzania czasu wolnego oraz marginalizację i wykluczenie społeczne.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób starszych, ankietowani dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed seniorami, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami. Świadomość tych utrudnień oraz ograniczeń związanych z wiekiem pozwoliła dokonać respondentom oceny zagrożenia seniorów marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dostrzec braki w dotychczasowej ofercie pomocowej skierowanej do tej grupy.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, była reprezentowana przez 4% badanych.

Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinii, z uwagi na dużą świadomość i wiedzę o bieżącej sytuacji osób starszych, należy wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Bieżące informacje dotyczące osób niepełnosprawnych są trudne do dokładnego określenia, gdyż jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w Gminie Miejskiej Piechowice, zawierają dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach wynika, że w latach 2017-2019 niepełnosprawność była drugim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie.

Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez MOPS w latach 2017-2019.

Tabela 54. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	84	81	64
liczba osób łącznie w rodzinach	115	112	88

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piechowicach.

Należy dodać, że w 2019 r. MOPS przyznał 247 świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Jeleniej Górze dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców Gminy Miejskiej Piechowice.

Tabela 55. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	10	10	5
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	71	70	88
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	26	33	34
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	37	28	42
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	8	9	12

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Jeleniej Górze.

Osoby niepełnosprawne z terenu Gminy Miejskiej Piechowice mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 56. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	8	7	8
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	36	25	51
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	7	8	2

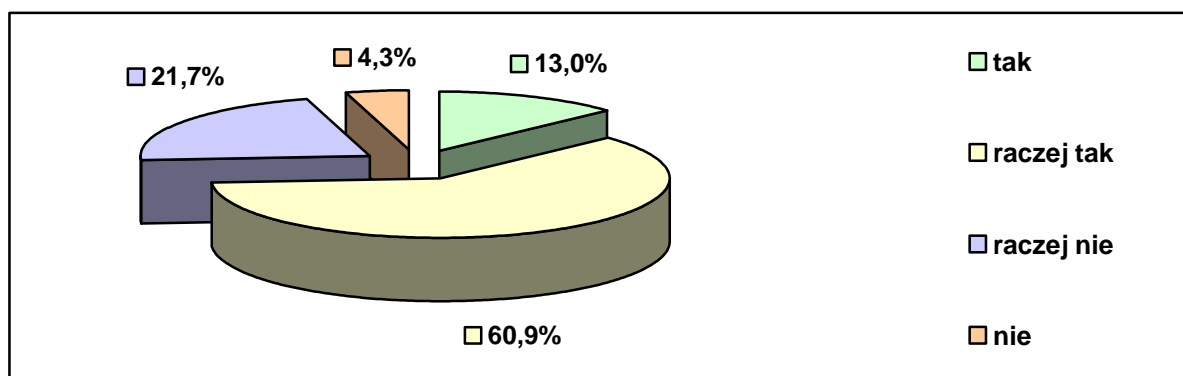
Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano bariery architektoniczne, niedostosowanie infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych oraz utrudniony dostęp do odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne oraz brak odpowiedniej oferty spędzania czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki w specjalistycznej opiece oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania bądź nie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Według 74% mieszkańców w działaniach realizowanych w gminie raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 26% badanych nie podziela tej opinii. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

W 2019 r. na terenie Gminy Miejskiej Piechowice funkcjonowało 16 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 57. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2019 r.

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka prowadzonych działań
1.	Piłkarski Klub Sportowy LECHIA Piechowice, ul. Rycerska 11, 58-573 Piechowice	<ul style="list-style-type: none"> - krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych - organizacja imprez popularyzujących piłkę nożną - organizacja szkoleń dla uprawiających piłkę nożną
2.	Stowarzyszenie Maracana Piechowice, ul. Piastów 2/1, 58-573 Piechowice	<ul style="list-style-type: none"> - upowszechnianie turystyki, sportu, w szczególności poprzez promowanie piłki nożnej - promowanie i propagowanie postaw obywatelskich - rozwijanie poprzez sport nauki, kultury, oświaty - przeciwdziałanie poprzez sport patologiom społecznym - działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Krokus” przy SP 1 w Piechowicach, ul. Szkolna 6, 58-573 Piechowice	<ul style="list-style-type: none"> - krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży - szkolenie w dyscyplinach biathlonu i narciarstwa biegowego - organizowanie zawodów sportowych
4.	Klub Sportowy LECHIA	<ul style="list-style-type: none"> - krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci,

	Piechowice, ul. Kryształowa 53, 58-573 Piechowice	młodzieży i dorosłych - działania klubu oraz wychowanie dzieci i młodzieży przez kulturę fizyczną i sport - promocja turystyki i krajoznawstwa - aktywizowanie lokalnej społeczności
5.	Klub Logiczny, ul. Henryka Sienkiewicza 7, 58-573 Piechowice	- prowadzenie regularnych treningów sportów umysłowych wśród dzieci i dorosłych - organizowanie czasu wolnego w formie turniejów, treningów sportów umysłowych - pobudzanie aktywności społecznej - organizowanie rekreacji oraz turystyki dla dzieci, młodzieży i dorosłych
6.	Stowarzyszenie Chór Parafialny „Harfa”, ul. Słowackiego 2, 58-573 Piechowice	- działalność artystyczna, kulturowa, oświatowa - współpraca z osobami niepełnosprawnymi - organizowanie koncertów i występów artystycznych
7.	Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Jeleniej Górze zs. w Piechowicach, ul. Świerczewskiego 21, 58-573 Piechowice	- edukacja ekologiczna w środowisku młodzieży szkolnej (konkursy, piosenki) - dbałość o zapewnienie człowiekowi warunków życia w środowisku bezpiecznym dla jego zdrowia - upowszechnianie wiedzy o przyrodzie i jej ochronie oraz kształtowanie kultury i etyki ekologicznej - kształtowanie opinii publicznej w duchu troski o ochronę przyrody i środowiska przyrodniczego
8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Piechowicach, ul. Szkolna 4, 58-573 Piechowice	- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami - udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń - informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi - upowszechnianie, w szczególności wśród członków, kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalnej i oświatowej - wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej
9.	Związek Harcerstwa Polskiego, ul. Kryształowa 53, 58-573 Piechowice	- prowadzenie działalności oświatowo-wychowawczej formami charakterystycznymi dla ZHP - organizowanie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska naturalnego, rozwojem zainteresowań i specjalności - podejmowanie zadań w zakresie pomocy społecznej poprzez prowadzenie działalności charytatywnej - promowanie zdrowego trybu życia

		<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie letniego i zimowego wypoczynku w formach wyjazdowych
10.	<p>Stowarzyszenie Teatralne Teatr „Cinema”, ul. Kolonijna 8, 58-573 Piechowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie działalności na rzecz rozwoju teatru współczesnego - współpraca z instytucjami i organizacjami artystycznymi - rozwijanie współpracy kulturalnej z innymi stowarzyszeniami
11.	<p>Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów (koło nr 9), ul. Kryształowa 53, 58-573 Piechowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja życia kulturalnego i artystycznego emerytów, rencistów i inwalidów
12.	<p>Klub Abstynenta „EDEN”, ul. Kryształowa 53a, 58-573 Piechowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - propagowanie trzeźwego modelu życia - rozpowszechnianie wiedzy o chorobie alkoholowej - udzielanie informacji i pomocy w kwestii metod i sposobów leczenia
13.	<p>Stowarzyszenie „Nasze zdrowie”, ul. Kolonijna 20, 58-573 Piechowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - profilaktyka uzależnień wśród dzieci i młodzieży - psychoedukacja dla nauczycieli i rodziców - organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży – sport i rozrywka jako przeciwwaga dla środków psychoedukacyjnych - profilaktyka chorób nowotworowych
14.	<p>Fundacja „Prosanus”, ul. Pakoszowska 51, 58-573 Piechowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja programu kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w szczególności wspomaganie przez hipoterapię - propagowanie prozdrowotnych oraz proekologicznych zachowań wśród dzieci oraz osób dorosłych - organizowanie wsparcia społecznego wokół celów fundacji - upowszechnianie wiedzy teoretycznej i osiągnięć praktycznych służących realizacji zadań statutowych
15.	<p>Stowarzyszenie „Michałowice w Karkonoszach”, ul. Zaciszna 6, 58-573 Piechowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - działalność kulturalna - wzmacnianie więzi miejscowej ludności, pielęgnowanie jej tradycji - działalność profilaktyczna związana z patologiami społecznymi - poszerzanie grona miłośników i sympatyków regionu - upowszechnianie wiedzy o historii Michałowic - poprawa walorów estetycznych, krajobrazowych i turystycznych regionu oraz ich promocja - wspieranie rozwoju ekonomicznego regionu - działalność wspomagająca wychowanie i rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży - działalność na rzecz tworzenia i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

		<ul style="list-style-type: none"> - działalność wydawnicza - ochrona środowiska - tworzenie płaszczyzny wymiany informacji, wiedzy i doświadczeń pomiędzy osobami i instytucjami zainteresowanymi - działania na rzecz propagowania dostępu do sieci Internet - wspieranie i niesienie pomocy osobom starszym, poszkodowanym lub będącym w trudnej sytuacji życiowej lub materialnej - działalność wspomagająca realizację zadań w zakresie edukacji elementarnej - działalność na rzecz rodzin z małymi dziećmi - działania wspierające budowanie więzi międzypokoleniowych w społeczeństwie - działania na rzecz porządku i bezpieczeństwa publicznego
16.	Zarząd Koła Polskiego Związku Wędkarskiego Piechowice, ul. Szkolna 1, 58-573 Piechowice	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie wędkarstwa, rekreacji i sportu wędkarskiego - racjonalne użytkowanie wód - kształtowanie etyki wędkarskiej oraz przestrzeganie zasad ochrony i połowu ryb

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

W 2019 r. w Gminie Miejskiej Piechowice funkcjonowała 1 parafia oraz 2 kościoły filialne Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 58. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. św. Antoniego Padewskiego w Piechowicach Kościół Filialny pw. Bożego Ciała w Piastowie	ul. Kryształowa 40, 58-573 Piechowice Piastów, ul. Widok, 58-573 Piechowice
2.	Kościół Filialny pw. Marii Matki Kościoła w Piechowicach należący do Parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Jagniątkowie	ul. Kolonijna, 58-573 Piechowice

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Zarówno parafia, jak i kościół filialny w Gminie Miejskiej Piechowice należą do dekanatu Szklarska Poręba w diecezji legnickiej.

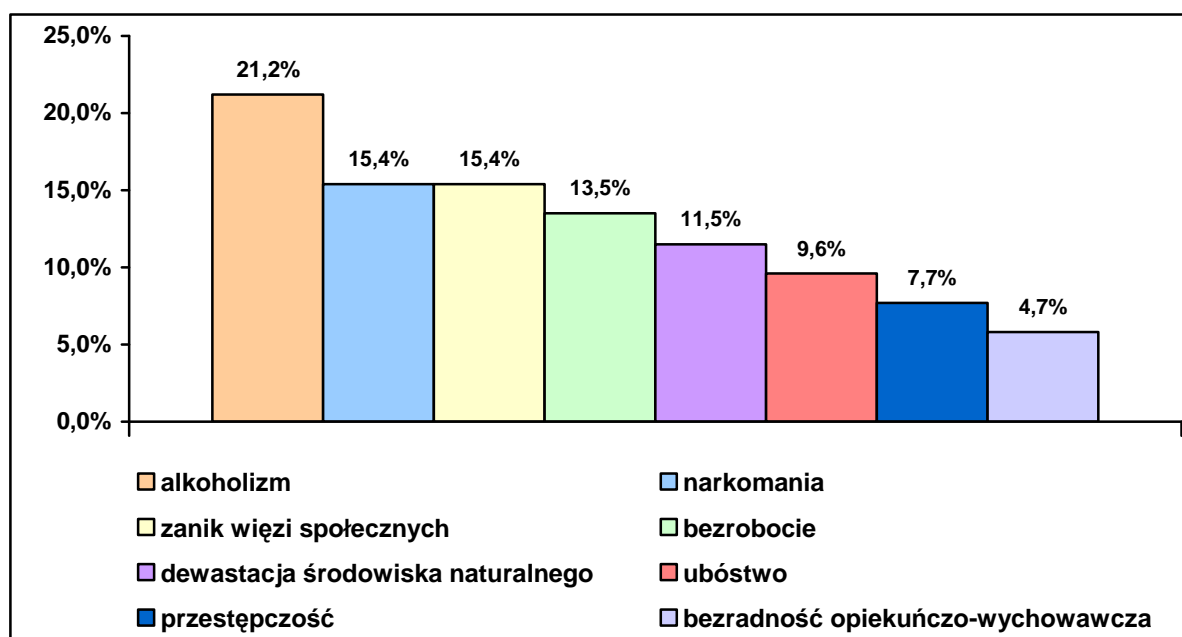
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono także o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Respondentów

poproszono również o ocenę komunikacji z władzami samorządowymi i ocenę poziomu zadowolenia z faktu zamieszkiwania na terenie gminy.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm, narkomanię i zanik więzi społecznych. W dalszej kolejności wymieniali bezrobocie, dewastację środowiska naturalnego oraz ubóstwo, a także przestępczość i bezradność opiekuńczo-wychowawczą. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

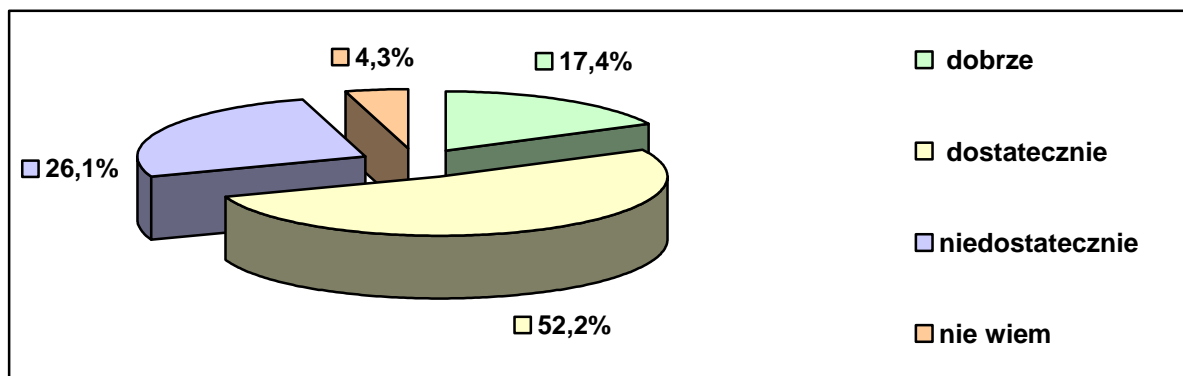
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych (pikników rodzinnych, festynów, koncertów) oraz wydarzeń kulturalnych i rekreacyjno-sportowych, a także stworzenia oferty dla różnych grup wiekowych, inicjowania działań zachęcających młodzież do aktywnego uczestnictwa w życiu miasta oraz zwiększenia środków na budżet obywatelski. Zwrócono również uwagę na potrzebę organizowania częstszych spotkań władz gminy z mieszkańcami, poprawy systemu informowania o planach i projektach przygotowywanych przez samorząd, zintensyfikowania działań promujących gminę, podejmowania inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz zwiększenia wpływu obywateli na decyzje dotyczące inwestycji w gminie. Postulowano też udostępnienie łamów

Informatora Piechowickiego mieszkańcom pragnącym zaprezentować swoje opinie i uwagi.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

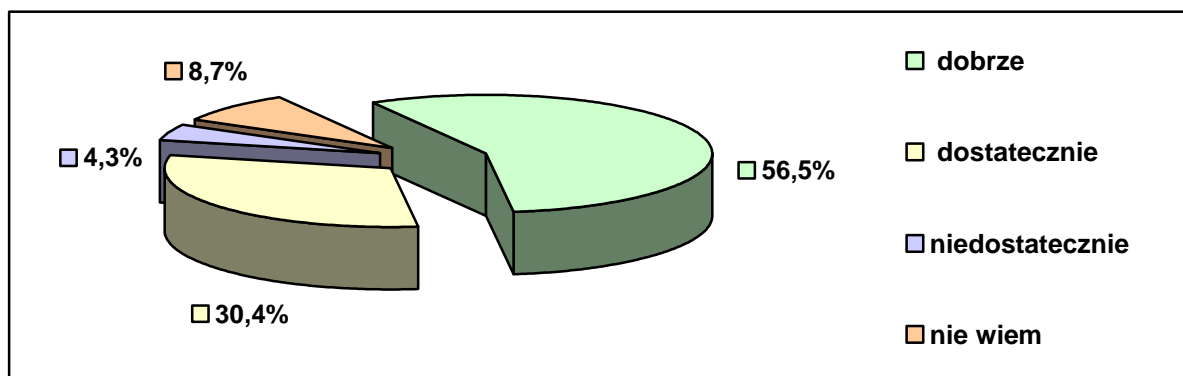

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Mieszkańcy gminy pozytywnie ocenili komunikację z władzami samorządowymi. Zdaniem 52,2% respondentów jest ona dostateczna, z kolei 17,4% ankietowanych przyznało, że jest dobra. Jednak 26,1% badanych uznało ją za niedostateczną. Ponad 4% pytanych nie było w stanie jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że Gmina Miejska Piechowice jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu

zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy 86,9% respondentów wyraziło opinię pozytywną. Opinii tej nie podziela 4,3% badanych. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 8,7% pytanych.

20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci. W latach 2017-2019 w Gminie Miejskiej Piechowice struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale więcej niż połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 59. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba ludności gminy ogółem	6 088	5 970	5 850
liczba kobiet	3 203	3 146	3 093
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	52,61%	52,70%	52,87%

Dane Urzędu Miasta w Piechowicach.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze w latach 2017-2019 kobiety stanowiły mniejszość ogółu osób bezrobotnych w gminie.

Tabela 60. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych ogółem	144	125	126
liczba bezrobotnych kobiet	67	58	60
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	46,5%	46,4%	47,6%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze.

Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety przeważały we wszystkich wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym i średnim

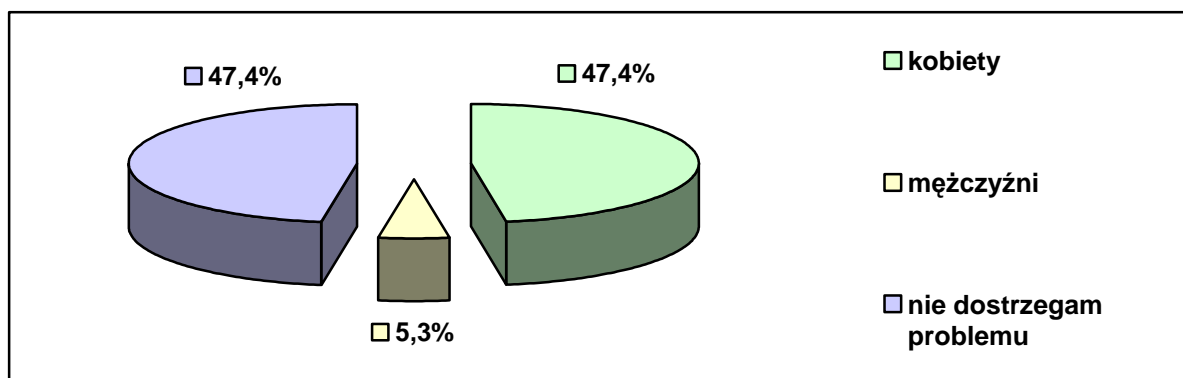
ogólnokształcącym, osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy i od 12 do 24 miesięcy oraz osób bez stażu pracy i ze stażem pracy do 1 roku, a także osób w wieku 18-24 lata i 25-34 lata.

Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie Piechowice przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 20 ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zawarto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 17. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

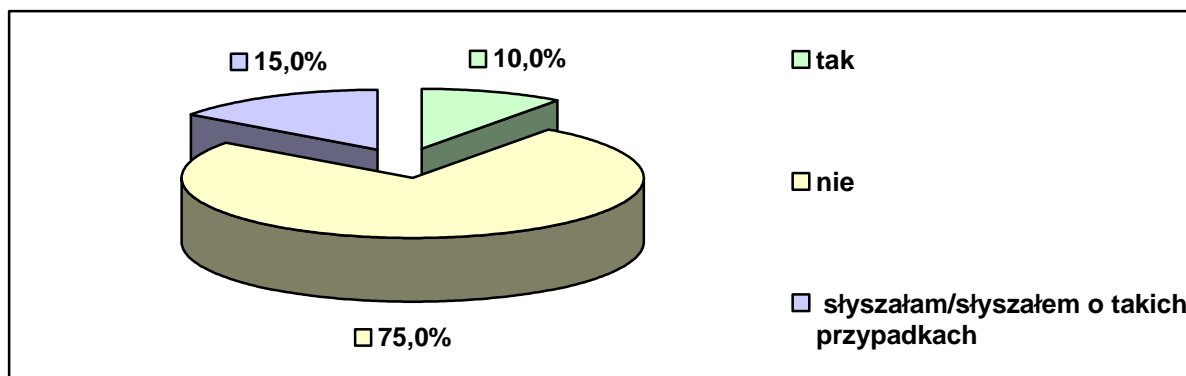
Dane z badania ankietowego.

Według 47,4% ankietowanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Taki sam odsetek (47,4%) respondentów nie dostrzega problemu zawartego w pytaniu. Zdaniem 5,3% badanych są to mężczyźni.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problematyki równości szans kobiet i mężczyzn w ich

lokalnym środowisku. Trzy czwarte spośród pytaných mieszkańców odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie 15% badanych przyznało, że słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a 10% respondentów stwierdziło, iż takie przypadki zna. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

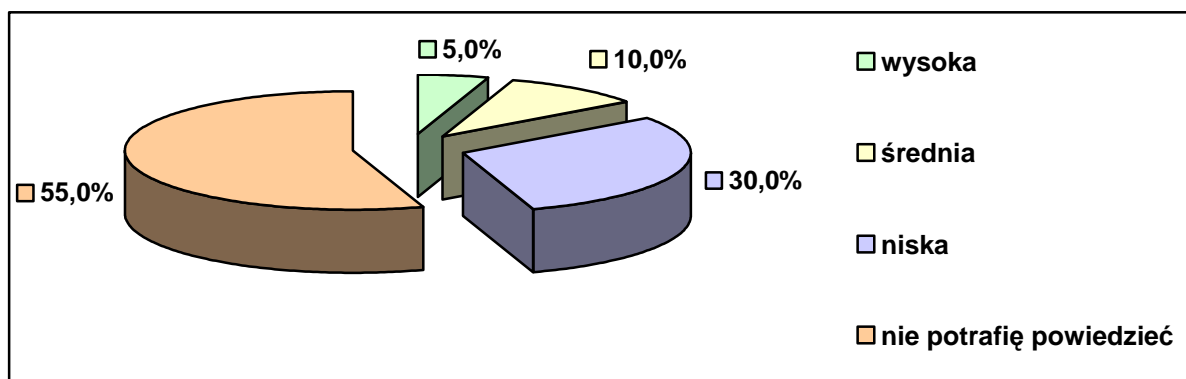
Wykres 18. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w gminie. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 19. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

Dane z badania ankietowego

Według 30% badanych skala problemu nierówności płci na terenie gminy jest niska, z kolei 10% pytaných stwierdziło, że jest średnia, zaś zdaniem 5% badanych jest ona wysoka. Jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii nie potrafiło 55% ankietowanych.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Potrzebę prowadzenia takich

działań potwierdziło 30% badanych. Jednocześnie 20% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne. Połowa respondentów nie potrafiła rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali rynek pracy, płace i awans zawodowy (po 18%) oraz edukację (12%), życie rodzinne, działalność społeczną i ochronę zdrowia (po 9%), a także udział we władzach samorządowych (7%). Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej oraz monitorowania sytuacji w tym zakresie, wyrównania szans na rynku pracy, organizowania punktów bezpłatnych porad prawnych, tworzenia miejsc pracy oraz prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnych rozszerzających wiedzę w kwestii dyskryminacji.

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a wysoki odsetek respondentów potrafił ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie powyższe problemy wywołują w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • prowadzenie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • realizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie • nieinicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • niepodejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • niepodejmowanie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • nierealizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnące zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie • rosnąca liczba ofert pracy dla bezrobotnych • wzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zainteresowania mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • nieznacznie wzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet • niezmnijająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych

<p>prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nieefektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych • brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • małe zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych • brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie • postępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy • zwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na mocne strony, którymi są głównie: prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, jak również działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, realizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE), a także realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: niezmnijającą się liczbę osób długotrwale bezrobotnych, nieefektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych, małe zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych, brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, brak zainteresowania mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie, a także postępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy i zwiększającą się liczbę osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • brak placówek wsparcia dziennego dla

<p>i młodzieży w gminie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie 	<p>dzieci i młodzieży – brak świetlicy środowiskowej</p>
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • zwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej • niezaspokajająca potrzeb w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na wskazane mocne strony, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych, analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, a także osób samotnie wychowujących dzieci, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy

wsparcia, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, zwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci, brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy, niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej, niezaspokajająca potrzeb w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy, nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie, jak również niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> • nieinicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • niepodejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • nieprowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • istnienie barier finansowych lub lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń

	<p>podstawowej opieki zdrowotnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak poprawy stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • niewzrastający poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na niewielką przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów jak również programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym.

Mimo przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane zagrożenia – m.in. istnienie barier finansowych lub lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, rosnąca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, rosnące zagrożenie przestępczością wśród nieletnich, jak również niewzrastający poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze i brak poprawy stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury 	<ul style="list-style-type: none"> • nieanalizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami

<p>wiekowej mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych – Klub Seniora zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej 	starszymi
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> dostęp osób starszych do takich form wsparcia, jak klub seniora 	<ul style="list-style-type: none"> stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin niewystarczające możliwości gminy umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, funkcjonowanie na terenie gminy Klubu Seniora oraz zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej i edukacyjnej. Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin jak również niewystarczające możliwości gminy umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa

te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy • informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • nielikwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • nieupowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • nieprowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych • zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej • wzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych • brak społecznej akceptacji likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • deficyt ofert pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy • niezatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców • stale rosnąca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy, informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla

osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy, a także informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych. Nie należy jednak tracić z oczu słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich m.in.: zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych, wzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych, brak społecznej akceptacji likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, deficyt ofert pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy, niezatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców, stale rosnąca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, jak również wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> • brak odczuwalnego wzrostu poziomu i jakości życia mieszkańców • nieprowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • niepopularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • niepodejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • nieinicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań 	<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • brak zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji

<p>z zakresu pomocy społecznej</p>	<p>pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • niezmnijająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • niedysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • brak osób zainteresowanych świadczeniem wolontariatu
------------------------------------	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na mocne strony, którymi są głównie: prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej.

Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi licznych słabych stron oraz dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Brak odczuwalnego wzrostu poziomu i jakości życia mieszkańców, nieprowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, niepopularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, niepodejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, nieinicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej, stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, niezmnijająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją czy niewystarczające zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

III. PROGRAMOWANIE

Ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii, wnioski płynące z tej oceny oraz uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2021-2026. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

Działania zostały wyznaczone z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności**
2. **Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
3. **Przeciwdziałanie uzależnieniom**
4. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
5. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych**
6. **Zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin**
7. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom miasta**
8. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. MISJA

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2021-2026, jest następująca:

**Gmina Miejska Piechowice
dąży do zaspokojenia potrzeb mieszkańców,
realizuje idee społeczeństwa obywatelskiego,
promuje aktywizację społeczną
i przeciwdziała wykluczeniu społecznemu.**

Realizacja wyznaczonych na kolejnych stronach celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jej mieszkańcy.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie i destabilizujących życie mieszkańców. Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wsparcie mieszkańców zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym we współpracy z lokalnymi liderami i instytucjami. 2. Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 3. Podejmowanie pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 4. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem. 5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem. 	działania ciągłe

	6. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem.	
2. Aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 5. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców. 6. Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. 7. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 8. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci. 	<p>działania ciągłe</p> <p>w zależności od potrzeb</p>
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 2. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 	działania ciągłe

	3. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	8 175 469	9 750 000	UM/MOPS	raz w roku
zaangażowanie środków zewnętrznych w wydatkach na pomoc społeczną	%	2	5	UM/MOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	osoba	193	170	MOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	99	89	MOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	135	115	MOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	2	1	MOPS	raz w roku
udział liczby osób	%	4,62	3,7	MOPS	raz w roku

w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy					
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	101	146	MOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	1	4	MOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	126	105	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	60	55	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	3,65	3,1	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościoł, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne UE, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

**CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE POTENCJAŁU RODZIN,
WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY,
PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE**

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Wzmacnianie potencjału rodzin.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 3. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 5. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych. 6. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 7. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 8. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>9. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych, Kościoła.</p> <p>10. Promowanie prawidłowego modelu rodziny.</p>	
<p>2. Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, wsparcia udzielanego dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Rozwijanie współpracy ze szkołą w celu lepszego rozpoznania i zabezpieczenia potrzeb dzieci, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych. 6. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy. 7. Wzmacnianie instytucjonalne działalności w sferze kultury, sportu i rekreacji. 	<p>działania ciągłe</p>

<p>3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie i wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. 2. Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 3. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej. 4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 5. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 6. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy. 7. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 9. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii. 	<p>działania ciągłe</p>
---	--	-------------------------

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	169	150	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	5	4	MOPS	
liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	57	48	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	8	6	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu,	rodzina	0	0	MOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	1	1	MOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	0	0	MOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	15	12	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	301	285	MOPS	raz w roku

liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	49	45	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	58	60	MOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wspieranie idei starzenia się w zdrowiu i możliwości prowadzenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 	działania ciągłe

<p>aktywności społecznej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Kontynuowanie działalności Klubu Seniora – placówki wsparcia na terenie gminy. 9. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 10. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 11. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 	
<p>2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat 	<p>działania ciągle</p>

	<p>warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>5. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>6. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach.</p> <p>7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne.</p>	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	1 500	1570	UM	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	%	25,6	26,7	UM	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 61 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	10	19	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	64	70	MOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	19	25	MOPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS	osoba	10	12	MOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołeczne go oraz zdrowego stylu życia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia mające na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu. 3. Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej i realizowanie programów prozdrowotnych. 4. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży. 	działania ciągłe

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 6. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 7. Rozwijanie indywidualnych umiejętności mieszkańców służących zdrowiu. 8. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców. 9. Dbłość o środowisko fizyczne oraz społeczne życia mieszkańców gminy. 	
<p>2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu. 	<p>działania ciągłe</p>
<p>3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków.</p> <p>5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.</p>	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej	działanie	4	6	UM, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	działanie	15	18	UM, NGO-s, placówki oświatowe, jednostki rekreacyjno-sportowe	raz w roku
badania profilaktyczne mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	2	5	UM, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie	przestępstwo	68	60	Policja	raz w roku

gminy, w tym z udziałem nieletnich					
liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	15/530	18/460	placówki oświatowe, PPP	raz w roku
liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa na drodze	inwestycja	UM	UM	UM	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 6. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 7. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy 	działania ciągłe
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy. 2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy 	działania ciągłe

<p>dialogu społecznego.</p>	<p>w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.</p> <p>3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmocnienie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.</p> <p>4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.</p>	
------------------------------------	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	13	15	MOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	16	17	UM, NGO-s, MOPS	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	2	5	UM, MOPS, ZI, GKRPA, NGO-s	raz w roku
liczba wspieranych przez	organizacja	10	12	UM	raz w roku

samorząd gminy organizacji pozarządowych					
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	spotkanie	1	3	UM, RM	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
<p>CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
<p>CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE POTENCJAŁU RODZIN, WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,

	<ul style="list-style-type: none"> - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
<p>CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
<p>CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy,

**CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH,
PODNIOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA,
WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO.**

- podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej,
- podniesienie jakości świadczonych usług,
- większa aktywność społeczna mieszkańców gminy,
- wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli. Każdy podmiot z terenu gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu gminy, ale są to także dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii będą: budżet gminy; budżet państwa; środki Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piechowice na lata 2021-2026 ujęto poziom planowanych wydatków Gminy w latach 2021-2026 r. z działów klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie, 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 854 – edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie. W 2020 r. wydatki gminy w tych działach wynosiły ogółem 682 358,29 zł.

Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2021-2026 będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Burmistrzowi i Radzie Miasta, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Pierwsza ocena nastąpi po dwóch latach wdrażania założeń strategii i zostanie przygotowana w formie raportu monitoringowego.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Program Wspierania Rodziny;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;

3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
4. Program Współpracy Gminy Miejskiej Piechowice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe. Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji z terenu gminy.

Projekt: „Budowa (w tym zakup niezbędnych urządzeń) infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (w tym mikroinstalacji) przez członków karkonoskiego klastra energii.”

Wnioskodawca projektu:

Gmina Stara Kamienica.

Cel główny projektu:

Wskutek realizacji inwestycji planowana jest redukcja emisji CO₂.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa nr 2 w Piechowicach, ul. Tysiąclecia 28 oraz Przedszkole Samorządowe nr 2 w Piechowicach, ul. Nadrzeczna 1.

Beneficjenci projektu:

Mieszkańcy Gminy Miejskiej Piechowice.

Partnerzy:

Gminy z terenu powiatu jeleniogórskiego w tym Gmina Miejska Piechowice.

Czas realizacji projektu: 2 lata.

Projekt: „Drogi do szkła i granitu” – tradycje rzemieślnicze Gminy Miejskiej Piechowice i Demitz-Thumitz.

Wnioskodawca projektu:

Gmina Miejska Piechowice.

Cel główny projektu:

Pogłębienie współpracy mieszkańców oraz instytucji publicznych i prywatnych w oparciu o tradycje historyczno-kulturowe Gminy Miejskiej Piechowice (szklarstwo) i Demitz-Thumitz (granit).

Miejsce realizacji projektu:

Piechowice i Demitz-Thumitz.

Beneficjenci projektu:

Mieszkańcy Gminy Miejskiej Piechowice i Demitz-Thumitz.

Partnerzy:

Stowarzyszenia.

Czas realizacji projektu: 2021 r.

Projekt: „Mamo, Tato – Nie pal!”, „Aktywna Rodzina”, „Przedszkolaki na Start”, „Bajka Profilaktyczna”, „Bezpiecznie na co dzień”.

Wnioskodawca projektu:

Przedszkole Samorządowe Nr 2, ul. Nadrzeczna 1, 58-573 Piechowice.

Cel główny projektu:

Przeciwdziałanie uzależnieniom, promowanie zdrowego stylu życia, aktywnego, rodzinnego wypoczynku, kształtowanie właściwych nawyków, szeroko pojęte bezpieczeństwo (w domu, na ulicy, cyfrowe itp.).

Miejsce realizacji projektu:

Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Piechowicach.

Beneficjenci projektu:

Wszystkie dzieci przedszkolne i ich rodzice.

Partnerzy:

Urząd Miasta Piechowice, GOPR, Policja, Straż Pożarna, rodzice.

Czas realizacji projektu: w ciągu roku szkolnego.

Projekt: „Kuchcikowo”.

Wnioskodawca projektu:

Przedszkole Samorządowe Nr 1, ul. Kryształowa 77, 58-573 Piechowice.

Cel główny projektu:

- walka z otyłością u dzieci,
- poznawanie zasad prawidłowego odżywiania się,
- łączenie pokoleń.

Miejsce realizacji projektu:

Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Piechowicach.

Beneficjenci projektu:

Cztery grupy wiekowe przedszkolaków, ich rodzice, dziadkowie i seniorzy z Klubu Seniora.

Partnerzy:

Klub Seniora w Piechowicach.

Czas realizacji projektu: Od 4.01.2021 do 31.12.2021.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2021-2026 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	81
---------------------------------------	----

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	5
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019.....	19
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019.....	19
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019.....	20
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.....	21
Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019.....	21
Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	23
Tabela 9. Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2017-2019	23
Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019	24
Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	24
Tabela 12. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	25
Tabela 13. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020 ...	25
Tabela 14. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	25
Tabela 15. Wykaz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	25
Tabela 16. Placówki kultury w gminie w 2019 r.....	27
Tabela 17. Wykaz placówek kultury w 2019 r.....	27
Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.....	29
Tabela 19. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej, prywatnych praktyk i aptek w gminie w 2019 r.....	29
Tabela 20. Sport i rekreacja w 2019 r.	31
Tabela 21. Wykaz obiektów noclegowych i gospodarstw agroturystycznych w gminie w 2019 r.....	33
Tabela 22. Dozory prowadzone w gminie w latach 2017-2019.....	35
Tabela 23. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2017-2019.....	36
Tabela 24. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r... 38	38
Tabela 25. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r. . 38	38
Tabela 26. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019	39
Tabela 27. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019.....	40
Tabela 28. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	40
Tabela 29. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez MOPS w latach 2017-2019	42
Tabela 30. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	43
Tabela 31. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019	44
Tabela 32. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	44
Tabela 33. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019.....	44
Tabela 34. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.....	45
Tabela 35. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	47
Tabela 37. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 r.....	48
Tabela 37. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019	49
Tabela 38. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019	50
Tabela 39. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	50
Tabela 40. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	51

Tabela 42. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.....	52
Tabela 42. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019.....	55
Tabela 43. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019.....	55
Tabela 44. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	56
Tabela 45. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019.....	56
Tabela 46. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	56
Tabela 47. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie.....	57
Tabela 48. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2017-2019.....	59
Tabela 50. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2019 r.....	61
Tabela 50. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020.....	63
Tabela 51. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach dzieci/uczniów w roku szkolnym 2019/2020.....	64
Tabela 52. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019.....	66
Tabela 53. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019.....	67
Tabela 54. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	69
Tabela 55. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019.....	69
Tabela 56. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019.....	70
Tabela 57. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2019 r.....	71
Tabela 58. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy.....	74
Tabela 59. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019.....	77
Tabela 60. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019.....	77

Wykresy

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019.....	19
Wykres 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019.....	20
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	28
Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?.....	29
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?.....	30
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?.....	34
Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	37
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?.....	41
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?.....	54
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?.....	57
Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?.....	58
Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?.....	58
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?.....	71

Wykres 14. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?	75
Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	76
Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?..	76
Wykres 17. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	78
Wykres 18. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	79
Wykres 19. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?	79